

Vänsterpress om Corona-epidemin

– 20 mars 2020

Marxistarkivet fortsätter med sin bevakning av Corona-pandemin. De följande artiklar tar upp frågan ur olika vinklingar. Den första (från *Arbetarmakt*) utgår t ex från den syriska flykting-situationen, men de övriga har andra utgångspunkter, t ex sjukvårdssituationen och hur denna hänger samman med de nyliberala idéer som under en längre tid fått styra hur man satsat (eller inte satsat) på sjukvården och som lett till brist på intensivvårdsplatser, skydds-utrustning osv.

Se även: [Coronavirus – Apokalypsen?](#) och [Vänsterpress om Corona-epidemin – mars 2020](#) (från förra veckan)

Martin Fahlgren 20/3 2020

Innehåll

Arbetarmakt	1
<i>ÖPPNA GRÄNSERNA! Coronakrisen får inte användas som ursäkt för att motarbeta den internationella solidariteten.....</i>	<i>1</i>
eFolket.....	2
<i>Nästan alla Corona-smittade som dör har redan tidigare minst en annan allvarlig sjukdom</i>	<i>2</i>
<i>Pandemi, lagerlöshet och nyliberalism</i>	<i>3</i>
Flamman.....	5
<i>Vi är inga superhjältar, stridstränade soldater eller godhjärtade samariter.....</i>	<i>5</i>
Internationalen	6
<i>Bygg samhällelig motståndskraft.....</i>	<i>6</i>
<i>"Nödvändigt att skjuta upp avtalsrörelsen"</i>	<i>8</i>
<i>Hur ska vi socialister förhålla oss till Corona-pandemin?</i>	<i>9</i>
<i>Nyliberalismen är politiskt bankrutt.....</i>	<i>11</i>
Offensiv	12
<i>Krisen saknar motsvarighet.....</i>	<i>12</i>
<i>Ett socialistiskt svar för corona-krisen behövs!</i>	<i>14</i>
Proletären.....	17
<i>Coronaepidemi – då höjer leverantörer priset på skyddsmaterial.....</i>	<i>17</i>
<i>Planering eller kaos – så hanterar olika länder coronaepidemin.....</i>	<i>17</i>
<i>Högerextrem partiledare sålde värdelösa skyddsmasker till ockerpris</i>	<i>18</i>
<i>Två slags dödliga virus</i>	<i>19</i>
Revolution	21
<i>Coronaviruset: kapitalismen i fritt fall.....</i>	<i>21</i>
<i>Coronaviruspandemin inleder ett nytt stadium i världshistorien.....</i>	<i>26</i>

Arbetarmakt

ÖPPNA GRÄNSERNA! Coronakrisen får inte användas som ursäkt för att motarbete den internationella solidariteten

Eduardo Montero

Arbetarmakt 17/3 2020

Den akuta flyktingkrisen pga Assadregimens terroroffensiv mot Idlib har hamnat i skymundan pga Coronavirusets härjningar. Delvis med rätta då Covid -19 är ett hot mot den globala folkhälsan som inte ska underskattas. Men det får inte leda till att vi glömmer bort flyktingkrisen eller att reaktionära attityder mot flyktingmottagning vinner ännu mera insteg.

Idlib är den sista stora regionen som inte kontrolleras av Regimen i Damaskus. Åtminstone delar av området styrs istället av sådana islamistiska och fascistiska grupper som lyckades kidnappa och pervertera den demokratiska revolutionen i Syrien. Ca 3 miljoner människor bor där varav 1 miljon är flyktingar från andra delar av Syrien.

Sedan december har Idlib varit under skoningslös attack från regimen's bombningar som understöds av deras imperialistiska herrar i Moskva samt av den islamistiska diktaturen Iran. Detta skapade en ny flyktingvåg i riktning mot Turkiet. I det läget valde Erdogan att försöka stärka sin hand mot EU genom att fösa stora grupper av flyktingar i riktning mot Grekland, vars gränser är EU:s gränser mot mellanöstern. Fort Europa svarade på detta med taggtråd, polis och till och med skarpa skott.

Strax efter att situationen i Idlib och vid Greklands gränser var på alla förstasidor kom Coronakrisen och placerade flyktingarnas situation i skymundan. Alla argument om att EU inte har råd att ta emot flyktingar är falska i grunden. Det imperialistiska Europas kassakistor är välfyllda. Att den härskande klassen inte vill dela med sig till någon alls överhuvudtaget är en annan sak. Identitetshögerns och kulturkrigarnas argument om den orientaliska invasionen och dess införsel av barbariska seder är också falskt. Inget kan för det första vara mer barbariskt än det imperialistiska systemet som lever på utsugning, krig och ödeläggelse i stor skala. För det andra är flyktingarna inte ett homogent block. Bland dessa ryms både det moderna och progressiva och det reaktionära traditionalistiska. Revolutionära kommunister bekämpar förtryckande kulturella seder med upplysning och bygget av ett jämlikt samhälle. I den kampen är och kommer många av flyktingarna att vara en spjutspets, medan vissa andra kommer att bromsa. Kulturens utveckling i progressiv riktning är hursomhelst en kampfråga som angår alla förtryckta. Den härskande klassen och deras lakejer har ingen positiv roll att spela i detta sammanhang.

De vanliga argumenten mot flyktingmottagning måste alltså tillbakavisas med kraft, i synnerhet i det högerinriktade klimat som råder nu. Då är det ännu viktigare att inte flyta med strömmen. Coronasituationen kan inte heller accepteras som argument mot flyktingmottagning. Flera länder stänger nu sina gränser för att hålla viruset ute. Det som är väsentligt är att flyktingfrågan inte dras in i det här. Covid-9 har än så länge ingen känd spridning bland flyktingar. Det är snarare Europa som riskerar att smitta flyktingarna och inte tvärtom. De som tog Coronaviruset till Sverige var för övrigt i första hand utförsåkande typer från medelklassen som envisades med att åka till norra Italien trots att sjukdomens spridning var känd. Rädsla för Corona är alltså inte på något sätt ett giltigt argument för att stänga gränserna för flyktingar.

Givetvis blir situationen oerhört komplicerad av att flyktingarna kläms mellan Assadregimens bomber å ena sidan och en potentiellt dödlig epidemi i Europa å andra sidan. Det kan finnas

skäl att avvakta lite med att ta sig in i Europa med tanke på Covid-9 och flyktingarnas hälsa. Detta är hursomhelst ett beslut som flyktingarna själva måste ta. Det är inte upp till fort Europa att hålla flyktingarna ute med hycklande argument om deras välmående. Risken är dessutom stor att Covid-9 får massspridning i flyktingläger och i Syrien med förödande konsekvenser. I en sådan situation är Europa säkrare trots allt. Frågan om resurser kommer som alltid upp i sådana situationer. Vi fortsätter att om och om igen betona att det imperialistiska Europa är rikt på resurser men det är en kampfråga om makten över dem. Det är bara demoraliserade fegisar och fiender till alla storslagna planer på en bättre framtid för mänskligheten som utsår tvivel om detta.

Situationen i Syrien håller återigen på att utvecklas till en humanitär katastrof. Därför kämpar vi för att öppna gränserna och att resurser till flyktingmottagning tillförs från storkapitalet. I längden måste flyktingfrågan lösas genom att orsakerna till att folk flyr röjas undan. Det som måste stoppas är med andra ord imperialismen, kapitalismen, medeltidsliknande kvarlevor i vår värld samt de maktbärande som förvaltar dessa system.

eFolket

Nästan alla Corona-smittade som dör har redan tidigare minst en annan allvarlig sjukdom

H. F. Hjalte

eFOLKET 17/3 2020

Coronaviruset är naturligtvis en fruktansvärd sjukdomen för dem som hör till riskgrupperna. Många av dem riskerar att dö, men en del av dem som nu dör hade faktiskt redan när Coronainfektionen bröt ut en dålig prognos.

Statistik från det land som nu har flest Coronasjuka, Italien, visar detta tydligt. Statistiken visar också att för människor under 50 års ålder är sjukdomen i de absolut flesta fallen ofarlig.

Av 1 016 dödsfallen som undersöktes förra veckan av det italienska hälsoinstitutet var mer än hälften av de avlidna över 80 år och 90 procent över 70 år. Endast 3 procent var under 60 år. Ingen var under 39 år.

Av de undersökta dödsfallen i Italien så led 47 procent av minst tre allvarliga sjukdomar, 26 procent av två allvarliga sjukdomar och 26 procent av en allvarlig sjukdom. Endast 1,0 procent hade ingen allvarlig sjukdom.

Idag vet ingen hur många människor i världen som är smittade av Coronaviruset. Dagligen levereras nya uppgifter om hur många som smittas. Enligt det biologiska [Centrumet för Vetenskapliga System](#) (CSSE) vid John Hopkinsuniversitetet är idag 183 441 personer i världen smittade, 7 168 smittade har dött och 79 738 har tillfrisknat.

Den enda siffran som är någorlunda säkert av dessa är antalet döda, detta har de flesta sjukvårdsmyndigheter i världen någorlunda god kontroll på. Däremot är det väldigt osäkert hur många som smittats. Det är högst osannolikt att man ens i något land har lyckats spåra alla smittade. Anledningen till detta är att många smittade har väldigt svaga symptom. Det gäller speciellt de allra yngsta.

Därför finns det ett stort mörkertal som dessutom varierar väldigt mycket från land till land. I Sverige erkänner Folkhälsomyndigheterna detta, men betonar också att detta inte är ett problem. Det viktiga i dagsläget är att anpassa insatserna mot smittan så att sjukvården kan klara av att ge smittade som tillhör riskgruppen en adekvat vård – inte att bokföra alla de smittade som inte tillhör riskgruppen.

Två exempel belyser väldigt tydligt att antalet smittade är ett flytande begrepp och att noggrannheten varierar: Sydkorea och Italien. I Sydkorea är antalet döda i förhållande till antalet smittade 0,97 procent, medan den är 7,71 procent i Italien. Bägge länderna har en modern sjukvård, utbrottet i Italien ägde dessutom rum i landets rikaste del, norra Italien. Sydkoreas och Italiens levnadsstandard är ungefär lika hög.

Det är därför helt orimligt att dödligheten i Italien skulle vara nästan 8 gånger så hög om i Sydkorea. Svaret är givetvis att Sydkorea har varit mycket bättre på att få tag i smittade och bokföra dem än Italien har varit.

Slutsatsen vi bör dra är att det finns ett stort mörkertal i så gott som alla länder när det gäller antalet smittade – och då även på hur många som har tillfrisknat. Det är omöjligt att ge en siffra på hur många som har smittats och som kommer att smittas. Därför är det också omöjligt att ange hur dödligt Coronaviruset är. Uppgiften från Sydkorea pekar dock på att den ligger under en procent.

Och åldersfördelning i Italien pekar på att nästan alla som dör har en allvarlig sjukdom samt att väldigt få personer i yrkesverksam ålder dör på grund av Corona-smittan.

Eftersom det inte finns något vaccin, så kommer smittan att fortsätta att sprida sig så länge större delen befolkningen (cirka 60 procent) inte har haft smittan. De flest smittade kommer inte att bli speciellt sjuka och ju fler som har haft smittan ju långsammare kommer den att spridas sig, därför att de smittade stöter på allt färre människor som inte är immuna.

Till en början sprider sig smittan snabbt till många människor i ett land, varefter smittspridningen sedan successivt avtar, i takt med att smittbärarna träffar på allt färre som inte själv är smittade. På så vis fungerar smittan på samma sätt som en vaccinering skulle ha gjort.

För att kunna skydda riskgrupper så handlar det därför främst om att dämpa den tidiga smittspridningen, för att få tid att få fram mer vårdresurser, och se till att andel sjuka bland vårdande personal hålls nere. Det handlar däremot inte om att ha kontroll över hur många som smittats. Just nu är det allra viktigaste att riskgrupperna minskar sina kontakter med eventuella smittbärare. Det är givetvis viktigt att även vårdpersonal skyddas från smitta så de kan fullgöra sina arbetsuppgifter.

Restriktioner för kontakter mellan personer som inte tillhör riskgrupperna eller arbetar inom vården handlar mer om symbolpolitik än utgör verkningsfulla åtgärder för att rädda människoliv.

Pandemi, lagerlöshet och nyliberalism

Peter Widén

eFOLKET 18/3 2020

Brist på skyddsutrustning råder nu i de tre storstadsregionerna, kanske även på flera ställen. Nu visar det sej att regionerna helt enkelt har strukit Socialstyrelsens och Folkhälsomyndighetens direktiv om lagerhållning inför pandemier.

Sedan 2009 har det funnits klara skrivningar från de två myndigheterna om nödvändigheten av lagerhållning. Skrivningar som Regionerna helt enkelt tagit bort i sina egna planeringar.

Att behovet av lagerhållning försvunnit från regionernas pandemiplaner var inget som statsepidemiolog Anders Tegnell på Folkhälsoinstitutet kände till.

– *Intressant observation. I det här läget hade det varit väldigt bra om inte bara skrivningen varit kvar. Även ett konkret lager hade ju varit väldigt bra att ha, säger Anders Tegnell i en syrlig kommentar till Dagens Eko.*

Carl Johan Sonesson (M), regionstyrelsens ordförande i Skåne förklarar det hela med att det är *“en del av en allmän trend”*.

Just det, och trenden heter *“Just in Time”*. Det erkänns också av Johnny Magnusson moderat regionråd i Västra Götaland.

“Situationen kommer sig ju av att vi har just-in-time på det mesta i sjukvårdslogistik idag”, säger Magnusson till Dagens Eko.

“I dagens läge är det ingen som ligger på stora lager varken i regionerna eller i leverantörskedjorna. Det är ju en avvägning på hur mycket vi ska ha i lager och hur mycket vi omsätter”, säger Ann Söderström, hälso- och sjukvårdsdirektör i Västra Götalandsregionen.

“Just in Time” innebär att man minimerar lagren för att istället göra inköp när man har omedelbart behov av en artikel. På så sätt minskas lagerhållningen vilken ses som en onödig kostnad. *“Just in Time”* är en viktig del i *“Lean Production-filosofin”* (Mager Produktion) som vårdsektorn plagierat från fordonsindustrin.

När filosofin tillämpas i offentliga sektorn kallas den *“New Public Management”*. Allt detta är viktiga hörnstenar i den nyliberala omvandlingen där allt ska styras av marknad och av kostnadsjakt. Vi ser resultatet idag när läkare i Norditalien får besluta om vem som ska räddas och vem som får offras i bristen på respiratorer.

Victor Pressfeldt, doktorand i historia vid Lunds universitet går i en debattartikel i *Göteborgs-posten* till storms mot Nyliberalismen och dess *“Just in Time”*-dogmatik.

“År 1993 hade Sverige 4300 intensivvårdsplatser med respirator. I dag, när vi genomlever den värsta pandemin på hundra år, har vi under 600. Detta är resultatet av 30 års nyliberala reformer som kan komma att kosta oss många människoliv när intensivvårdskapaciteten inte räcker till”, skriver Victor Pressfeldt,

“Produktion utan större lagerhållning kallas ‘just in time’ och har utifrån nyliberala principer lånats från det privata näringslivet. Det betyder att störningar i produktion och leveranser omedelbart kan få stora konsekvenser, i vården riskeras människors liv och hälsa”, fortsätter han.

Och han skrader inte orden.

“Reformerna kan i mångt och mycket förklaras av att en liten krets frälsta nyliberala ekonomer med stöd från näringslivets tankesmedjor, svenska och internationella, kommit att få agera experter över inte bara ekonomin, utan även över sjukvården, skolan, den högre utbildningen, klimatpolitiken, kriminalpolitiken – ja över hela samhället... Den nyliberala idén om hur samhället och staten ska styras bygger nämligen på den minst sagt problematiska föreställningen att offentliga experter och tjänstemän aldrig kan veta bättre än marknaden. Den är alltså på sätt och vis direkt kunskapsfientlig.”

I Stockholms pandemiplanering från 2007 nämns behovet av att se till att det finns lager av skyddsutrustning. **Men i den nya planen är det borta. Behovet att lagrhålla skyddsutrustningen nämns inte med ett ord!**

I Västra Götalands planering för 2006 stod det: *“Lagerhållningen av adekvata andningsskydd bör utökas. En årsförbrukning motsvarande 8.000 andningsskydd bör hållas i lager i regionen. Nationella riktlinjer och nationell upphandling efterfrågas. Beredskapsskedet eller WHO fas 4-5: – Intensifierad information och spridning av hygienriktlinjer – översyn på enhetsnivå av lager av skyddsutrustning (handskar, förkläden/skyddsrockar, munskydd, andningsskydd, visir/skyddsglasögon)”*.

Men i den uppdaterade versionen från 2016 nämns något behov av lager av skyddsutrustning inte alls!

Denna nedmontering har skett trots att Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten under tiden gått ut med specificerade och konkreta krav på lagerberedskap inför pandemier!

Man kan inte annat än hålla med Victor Pressfeldt när han som slutkläm i sitt debattinlägg slår fast:

“Regeringen kan med omedelbar verkan tvinga fram ökade volymer av inhemsk produktion av sjukvårdsmateriel. Den kan även genast påbörja uppbyggnaden av ett nationellt beredskapslager för läkemedel, vacciner och medicinsk utrustning...”

Då kan dessa insatser i stället utgöra grundplåten för permanenta beredskapslager och därmed en bättre svensk krisberedskap i vården. Och förhoppningsvis kan förändringarna i krisberedskapen utgöra början på slutet av den nyliberala marknadsstyrningen som förpassat landets experter från spelplanen till läktaren.”

Mycket kloka ord!

Flamman

Vi är inga superhjältar, stridstränade soldater eller godhjärtade samariter

Legitimerad sjuksköterska i St-m

Flamman 16/3 2020

Utan andningsmasker, tillräcklig bemanning och begränsade vårdplatser möter nu personalen på sjukhusen i Sverige coronasmittan. ”Jag kräver att regeringen och myndigheterna agerar nu, annars går jag inte till jobbet”, skriver en legitimerad sjuksköterska i Region Stockholm.

Vi har alla hört Folkhälsomyndigheten och andra experter uttala sig om munskydds värdelösa funktion för att undvika Coronasmitta; det krävs individanpassade andningsmasker. Samma dag som jag hör om detta på TV får jag ett sms av min kollega: ”Nu är ett bekräftat Coronafall på väg in till avdelningen, vi har inte ens några andningsmasker. Hur kan de göra såhär??”

Jag fryser till, känner hennes panik. Hon, precis som jag, är en småbarnsmor som råkar vara sjuksköterska just under den här pandemin som precis nått Sverige. Där står hon skräckslagen utan skyddsutrustning på en avdelning där hjärtsjuka äldre vårdas och hon inser att nu kommer smittan att välla in helt utan förvarning.

På Vårdgivarguidens hemsida har riktlinjerna uppdaterats och ändrats, nu står det att istället för andningsmask ska munskydd användas vid vård av Coronasmittade patienter. Den adekvata skyddsutrustningen börjar ta slut och då rekommenderas plötsligt munskydd som alldeles nyss var totalt verkningslöst. Och samtliga vårdenheter ska nu ta emot smittade patienter, oavsett hur multisjuka och gamla övriga patienter är som redan vårdas på avdelningarna. Inte ett knyst om detta i media. Vad hände med mantrat om att vi måste skydda samhällets sjuka och sköra äldre?

Och vilka är vi som står där på vårdavdelningarna och som helt oskyddade ska vårda patienter som bär på ett potentiellt dödligt virus? Vi är mammor och pappor. Vi är döttrar, söner, systrar, bröder och barnbarn. Vi är älskade viktiga individer som också värnar om våra egna liv och dem som står oss närmast. Någon av oss har en KOL-sjuk gammal mor, ett infektionskänsligt barn, en partner som genomgår cancerbehandling. Vi är ofta utarbetade, utbrända och

själva infektionskänsliga. Hur kan hela Sverige ta för givet att vi ska stå där på jobbet och låta Coronaviruset skölja över oss?

Det råder en allmängiltig och totalt orimlig förväntan på sjukvårdspersonal att vi ska vara superhjältar, stridstränade soldater, godhjärtade barmhärtiga samariter. Vi har valt ett yrke där vi bara ska se till andras bästa. I värsta fall anser folk att vi har ett kall. Kan vi en gång för alla slå hål på dessa fördomar? En del av oss känner kanske ett kall, måhända rentav en religiös övertygelse att hjälpa andra. En del av oss har kanske en dröm om att få vara actionhjärte. Men de allra flesta av oss valde någon gång en lättåtkomlig utbildning som ger ett yrke där man med säkerhet aldrig behöver gå arbetslös. Vi vill som alla andra ha ett jobb och en lön så att vi kan leva våra liv. Efter grundutbildningen har vi specialiserat oss, vi är experter inom våra egna områden och egentligen ganska okunniga inom andras områden. Så är det väl i alla branscher, att ingen kan allt? Ändå förväntas vi i detta krisläge kunna hantera en smitta som är totalt okänd för hela mänskligheten.

Jag får dagligen mail från flera olika företag som beskriver att de ”värnar sin personal och sina kunder” och att de därför stänger ner diverse delar av sin verksamhet. Människor uppmanas att jobba hemifrån, undvika kollektivtrafik, undvika folksamlingar. Men jag och mina kollegor förväntas stanna kvar på jobbet och vårda de mest smittsamma individerna, även utan skyddsutrustning. Vad händer om jag vägrar? Om jag väljer mitt eget liv, mina barns liv, mina närståendes liv. Förstår ni att vi är precis lika rädda om livet och om våra älskade som ni andra?

Jag kräver att regeringen och myndigheterna agerar nu, annars går jag inte till jobbet. Se till att frambringa skyddsutrustning. Bemanna sjukhusen så att vi är tillräckligt många även när några av oss blir sjuka. Ta hjälp av Försvarsmakten och plutonsjukvårdare, tillåt hyrpersonal. Gör sjukhus av befintliga lokaler, till exempel alla kontor som står tomma nu när folk jobbar hemifrån? Eller kan Hans Majestät Konungen kanske låna ut några rum på slottet? Betala dyra pengar. Ni har verkligen inte råd att snåla nu för under de omständigheter som råder nu kommer vi inte vara kvar på jobbet.

Nu är det sagt, varsågod att agera.

Internationalen

Bygg samhällelig motståndskraft

Ledare

Internationalen 20/3 2020

- ▶ **I kris litar ingen på marknaden**
- ▶ **Visar vad som är viktigast i samhället**
- ▶ **Demokratisk chockdoktrin från vänster**

I fyrtio års tid har högern haft tolkningsföreträde. Marknaden sköter sig själv, har vi fått veta. Likaså att staten till sin natur är en trög koloss av egennyttig byråkrati som mest bara är i vägen.

Det moderna samhället måste vara ett samhälle av tillfälliga kontrakt och ständiga flöden – och politiken finns bara där för att smörja hjulen och låta kapitalet flöda fritt. Med nyliberalismen upphöjd till statsideologi har vi fått bevittna hur samhället omvandlats till ett enda stort just-in-time-system, vars underhållsfunktioner är ständigt ansträngda till det yttersta samtidigt som dess eliter berikar sig själva och varandra.

Men innerst inne i alla kris-medvetna människor bor det en socialist, eller åtminstone en Keynesian. Plötsligt är det så otroligt uppenbart hur de allra flesta av oss ytterst litar till att det gemensamma ska rädda oss. Den enskilde hamstrar toapapper och pasta av instinktiv skräck för att bli utan. I Trumps USA hamstrar man just nu vapen. Det är i våra gemensamma strukturer vi kan ta ett andetag och se lite längre. I chocken skakas så mycket ideologisk fernissa av oss. Kalla det politisk betingning om du vill.

I fyrtio år har alla de styrande klasserna blivit belönade varje gång de sålt ut och tvingat allt större delar av samhället att underordna sig marknadens diktatur. När hela det belönings-systemet nu hamnar i chock så finns det en öppning att etablera någonting annat.

Moderaterna kommer försöka glömma allt detta en vecka efter att pandemin ebbat ut. Sverigedemokraterna kommer att återgå till att låtsas som om det är flyktingar som kan rubba samhällets fundament. Detta är ett populistiskt ögonblick för vänstern. Det vill säga ett tillfälle där socialistiska lösningar framträder som det sunda förnuftet.

För nyliberal politik kan bara framställas som vettig när precis allt klaffar och ekonomin går på högvarv. När smällen kommer ser vi snabbt vad som är vettigt och vad som inte är det. Det är inte vettigt att vården förlitar sig till privata leverantörer som inte håller lager, eller att leverantörerna höjer priserna när behoven är som mest akuta. Det är inte vettigt att livsnöd-vändiga varor är beroende av leveranskedjor som går kors och tvärs över jordklotet. Om det inte går att argumentera för detta med rättvis- eller klimatargument så kan vi göra det med epidemiologiska argument.

Kriser som den vi genomlever just nu förstärker allt det som fungerar så illa i vårt samhälle. Då är det inte tid att få marknaden på fötter så att vi kan återgå till business as usual, utan att göra en omprioritering. Att det finns så utbredd misstro till exempelvis regeringens direktiv för hur vi ska bekämpa corona beror på att vi uppfattar att det finns två motstridiga intressen som styr agerandet: marknadens intressen och folkhälsans. När en politisk företrädare ber oss ta det lugnt kan vi inte veta vilken hatt hon har på sig. Är det så konstigt då att misstron breder ut sig, egentligen?

På nittiotalet användes den ekonomiska krisen för att genomdriva ett nyliberalt systemskifte utan folkligt stöd. Kriser som den vi genomlever just nu är ett tillfälle att göra tvärtom, få ett brett folkligt stöd för ett systemskifte i vad vi kallar för socialistisk riktning, men som egentligen bara handlar om att skapa kollektiv motståndskraft. Ett mindre skört, mer ömsesidigt samhälle.

I tider av kris visas vad som är möjligt för ett samhälle. En stor del av vänstern tror att lagstiftning och reglering styr samhället. Att Sverige exempelvis måste lämna EU för att kunna bedriva vänsterpolitik. Det är inte sant. Den regering som kan trola fram hundratals miljarder för att säkra näringslivets överlevnad kan förstås trola fram samma summor för att stärka vård och välfärd och bygga strukturer för ett mer motståndskraftigt samhälle. Offentligt ägda producenter av sjukvårdsmateriell. Lokalt självbärande matproduktion och distribution. You name it! När kriser slår till är det uppenbart att ingen EU-lagstiftning är helig, inga budgetramar huggna i sten. Vi behöver inte sitta i årtal för att omförhandla handelsvillkor med Bryssel. Istället kan vi bara göra och genomföra. Man ska förstås aldrig romantisera en kris, men visst låter det befriande?

”Nödvändigt att skjuta upp avtalsrörelsen”

Per Leander

Internationalen 18/3 2020

Intervju

- ▶ **Coronaviruset slog till mitt i avtalsrörelsen**
- ▶ **Ekonomisk osäkerhet försvårar förhandlingar**
- ▶ **”Kapitalet kan skylla alla problem på ett virus”**

Jan-Olov Carlsson

Den 31 mars löper kollektivavtalen ut på stora delar av arbetsmarknaden. Men coronaviruset slog till mitt i avtalsrörelsen, som nu kan komma att skjutas upp. Det blir extra svårt att komma överens om en nivå för löneökningarna i ett så osäkert ekonomiskt läge, och det finns också praktiska effekter av coronapandemin som gör det svårt att ta beslut i de förhandlingsdelegationer som i vissa fall består av 150 personer. Diskussioner förs därför mellan arbetsmarknadens parter om möjligheten att istället prolongera de gamla avtalen, rapporterar flera medier.

Att prolongera innebär att förlänga avtalen med de villkor som finns i dag, vilket förespråkas av bland annat fackförbunden Handels och Kommunal. Ingen vill använda strejkvapnet när personal varslas om uppsägning och i vissa branscher som i sjukvården skulle det kunna klassas som samhällsfarligt.

Ytterligare ett skäl att skjuta på förhandlingarna är att det skulle vara svårt att förankra en löneökningssnivå på hela arbetsmarknaden när vissa branscher är i kris, det som kallas märket skulle bli svårt att upprätthålla. Förlängning av avtalen på mellan tre månader och ett år

diskuteras, och industriparterna, som har varit mest tveksamma, väntas ta beslut senare i veckan, eller i början på nästa.

Internationalen har talat med Jan-Olov Carlsson som är ordförande för IF Metalls klubb på Volvo i Umeå. Han ser det som ett nödvändigt ont att avbryta avtalsrörelsen.

– Det som händer just nu gör avtalsrörelsen omöjligt att fortsätta. Vi står inför dramatiska förändringar, hela industrin är på väg att strängas ner i Sverige och Europa. Vi är därför helt bakbundna på arbetsarsidan. Vi har inga kraftmedel att ta till med i förhandlingarna med arbetsgivaren. Vi kan ju inte strejka när vi inte ens har något jobb att utföra längre. Och i det allmänna samhällsklimatet nu, med en rejält farlig och smittsam sjukdom som sprider sig, bör vi undvika konflikter, säger han.

– Det är nödvändigt att man skjuter upp avtalsrörelsen åtminstone till hösten, och prolongerar de avtal som vi har idag.

Även hans egen arbetsplats Volvo Lastvagnar i Umeå är på väg att stänga ner till följd av leveransstopp.

– Alla skickas hem nu. Fabriken ska vara stängd i två veckor säger de, man jag gissar att det kommer bli mycket längre, säger Jan-Olov Carlsson, men berättar att han som fast anställd omfattas av regeringens beslut att införa korttidspermitteringar, som innebär att de anställda får gå ner 60 procent i arbetstid men behålla 90 procent av lönen, då staten skjuter till pengar för att minska varslen.

– Men de som får ta den riktiga smällen är de som inte har fast anställning, timanställda och behovsanställda. De får så vitt jag förstår ingen ersättning. Det är en bra illustration på det nya arbetslivet där de med osäkra anställningar återigen drabbas värst, säger Jan-Olov Carlsson.

Hur det ska gå vågar han inte spekulera i.

– Man kan ju konstatera att det blir lägligt för kapitalet att skylla alla marknadens problem på ett virus nu. Samtidigt ska vi inte förringa den fara som det här viruset utgör för människor just nu, och ta alla varningar och försiktighetsåtgärder på största allvar, säger han.

Hur ska vi socialister förhålla oss till Corona-pandemin?

Rut Elliot Blomqvist

Internationalen 20/3 2020

Det pågår en intensiv debatt om Sveriges svar på det covid-19-utbrott som WHO nu kallar en pandemi. Kvällspressen sprider hamstringspanik medan dagstidningar och public service varit försiktigare med att dra slutsatser om risker och med att Föra Fram kritik av myndigheternas hantering. I sociala medier finns som vanligt en mängd självutnämnda experter som tycker saker utan källkritiskt förhållningssätt. Men hur ska vi som vänsteraktivister ställa oss till allt detta? Det Frågar sig Rut Elliot Blomqvist som sitter i Socialistisk Politik styrelse.

I debatten ser vi något som påminner om det falska valet mellan liberalism och fascism: antingen kan vi ha förtroende för samhällets förträfflighet och ledarnas kompetens eller så skriver vi under på konspirationsteoretiska domedagsprofetior som berättigar auktoritära insatser. Som tur är har vi inte bara dessa två alternativ utan vi kan också kritisera den rådande ordningen på ett sätt som inte är konspirationsteoretiskt eller auktoritärt. Att kvällspressens clickbait är fel ute betyder inte att vi måste sitta lugnt i båten. I stället bör vi resonera om hur statens agerande visar att de försöker väga ekonomiska intressen mot folkhälsan i stället för att ta höjd i beredskapen och följa en försiktighetsprincip där människoliv kommer först oavsett vad det kostar i pengar.

Vi behöver också lyfta fram andra experter än statens på epidemiska sjukdomar och på vårdens och samhällets behov. En sådan expert som fått en hel del uppmärksamhet internationellt inom vänstern är evolutionsbiologen Rob Wallace som forskar på hur jordbruksindustrins storföretag odlar fram potenta smittor som ebola, SARS, MARS och nu covid-19 genom att tränga in i orörda ekosystem där det finns okända smittoämnen som människor inte har immunitet mot och genom att i djurfabriker ge smittoämnen möjlighet att föröka sig och mutera utan de naturliga skydd som finns i ekosystem med biologisk mångfald. Slutsatsen: den här sortens epidemiska sjukdomar är inte naturliga utan samhälleligt skapade katastrofer.

Mer generellt finns det i våra rörelser många experter på problemen med kapitalism och på möjligheterna till alternativ. Vi har erfarenhet av hur kapitalistiska samhällen inte prioriterar omsorg om utsatta människor utan i första hand försöker stabilisera ”marknaden”, som om den var en levande varelse som vi måste behaga och inte en samling kapitalägare. 2015 var vi med om att regeringen underskattade människors solidaritet och stängde gränsen

i stället för att bygga upp flyktingmottagande tillsammans med folkrörelsen Refugees Welcome som mobiliserade tiotusentals människor på några dagar. Ett socialistiskt svar på covid-19-pandemin, liksom på klimat- och miljökrisen och flyktingars situation, är det vi – inte Sveriges myndigheter – som kan utforma.

Med inspiration från olika aktivistgrupper runtom i världen kommer här ett förslag till en socialistisk covid-19-kravlista:

- Efterlys sjuksköterskor som bytt karriär på grund av dåliga arbetsvillkor – framför allt specialistsjuksköterskor i intensivvård – och återanställ med förbättrade arbetsvillkor och löfte om fortsatta investeringar efter krisen.
- Ställ privata sjukvårdsinrättningar och apotek under statlig samordning och fördela personal och material solidariskt efter behov mellan privata och offentliga aktörer.
- Använd bilindustrins fabriker till att tillverka respiratorer (detta görs nu i Storbritannien).
- Ställ om all industri som går till att producera skyddsutrustning och desinfektionsmedel.
- Förstatliga läkemedelsföretag och mobilisera för internationellt samarbete för att utveckla ett icke-patenterat vaccin som distribueras gratis.
- Stäng all icke-nödvändig produktion på kort sikt så att smittspridningen avstannar och nödvändig produktion kan hållas igång utan onödiga risker för arbetarna.
- Ge boende åt alla hemlösa nu, inklusive EU-migranter: använd hotell som står tomma och efterlys privatpersoners extrabostäder vid behov.
- Ge sjuklön till alla oavsett anställningsform och avskaffa karensavdraget permanent.
- Garantera studenters inkomst om högskolor stänger.
- Utvidga vård av barn (VAB) till att omfatta alla vuxna i ett barns närhet, såväl biologisk familj som vårdnadshavares vänner.
- Ställ in låneåterbetalningar och hyror för dem som blir av med jobbet eller som inte kan arbeta på grund av karantän eller för att de tillhör riskgrupper.
- Ge krisberedskapsgrupperna under Länsstyrelsen i uppdrag att samordna offentliga och ideella insatser vid behov.
- Släpp alla förvarstagna migranter, töm flyktingläger och öppna EUs yttre gräns för att stoppa en epidemi bland flyktingar: fördela flyktingar mellan alla europeiska länder, använd resebolagens flyg, tåg och bussar för transport, erbjud fritt boende under krisperioden och ge alla tillgång till fri sjukvård.
- Påbörja omställning till agroekologiskt jordbruk för att förhindra att liknande epidemier uppstår igen.
- Starta en myndighet för flygreglering och återinför flygresor efter epidemin med behovsprövning och kvoter för att stoppa klimatförändringar.

Nyliberalismen är politiskt bankrutt

Ingemar E. L. Göransson

Internationalen 20/3 2020

- Allt har ställts på sin spets i och med Covid-19.
- Nu ser vi resultatet av den anorektiska staten
- Dags att göra upp med nyliberalismen för gott

Vi har under årtionden fått till oss hur bra marknaden fungerar. Hur mycket bättre allt skulle bli om marknaden och vinstintresset fick ta hand om snart varje mänsklig verksamhet. Järnvägen skulle fungera bättre genom konkurrens – det skulle bli mycket effektivare än den byråkratiska apparat som påstods vara ett hinder för all utveckling. Samma argument användes när apoteksmonopolet togs bort och fria konkurrensen fick ta över. Sjukvården skulle fungera så mycket bättre och resurserna skulle öka när utbudet blev större på grund av alla entreprenörer som skulle avlasta den offentliga sjukvården. ”Just-in-time” övertogs från industrins managementideologi. Allt vi behövde skulle finnas i transport och levereras när det behövdes. Inga kostnader för lager utan allt skulle flyta i ett oändligt flöde av varor. Samma sak sa privatiseringarnas tillskyndare om skolan med friskolorna skulle allt bli så mycket bättre effektivare och billigare. Bilprovningen, vägunderhåll, bostadsbyggande och givetvis vård och omsorg – allt skulle bli så mycket bättre när vi blev kunder istället för medborgare. Den anorektiska staten gjorde sin entré och nu ser vi resultatet när krisen slår till.

Skulle. Just det, skulle bli

Hur blev det nu? Att järnvägen har stora problem vet vi. Att posten inte fungerar till medborgarnas belåtenhet är heller inget nytt. Skolsystemet dras med glädjebetyg och snabbt ökad segregation. Inte etnisk primärt utan främst klassmässig segregation ses i dag som ett av de främsta skälen till ökande gängkriminalitet och alienation hos stora grupper ungdomar i våra förstäder och andra s k utsatta områden, det vill säga där de fattigaste bor. Att klyftorna ökar snabbast i Sverige jämfört med hela OECD är också ett faktum. Det tidigare förhållandevis jämlika Sverige är idag ingen som ser som en förebild utan mer som ett skräckexempel hur det går när ett land anammar de nyliberala, marknadsfundamentalistiska apostlars postulat. Det går helt enkelt inte bra, i varje fall inte om man ser till hela samhällets intresse och alla medborgares behov.

För några veckor sedan skrev en nyliberal krönikör Henrik Hall att Sverige var ett mycket roligare land sedan den nyliberala kontrarevolutionen fått sitt genomslag. Han hyllade ”valfriheten” och menade att Sverige numera är ett mönster. Nu brukar Correns ledarsida göra det och med en envishet som hos en åsna (tyvärr också med den intelligens som det arma djuret beskylls för). Visst vi har massor av TV-kanaler som alla sänder infantila lekprogram och repriser på tidigare sända ointressanta inslag eller massproducerade tv-serier.

Men är det det viktigaste i ett samhälle? Valfriheten, vad skräp vi skall slösa bort vår tid på. Är inte det viktigaste att våra barn får god utbildning? Att våra gamla får en värdig vård och omsorg? Att infra-strukturen fungerar? Att människor känner sig hemma i det samhälle man lever i? Är det inte viktigare än över- och medelklassens känsla av och rätt att få distansera sig från ”packet” – det vill säga vanligt folk?!

Allt har ställts på sin spets i och med den pågående Coronaepidemin. Samhället drabbas av panik och det visar sig saknas elementär och livsviktiga varor inom sjukvården. Infrastrukturen fungerar inte och förnödenheterna kommer inte fram dit de ska och där de behövs. Medborgarnas förtroende för att samhället skall fungera på ett acceptabelt sätt även i kris har fått ett rejält grundskott av tre årtionden av nyliberal lekstuga.

Sjukvårdspersonal beskriver situationen som ”krigssjukvård” (*Aftonbladet* den 15 mars). Sjukvården saknar skyddsmasker, plasthandskar och andra nödvändiga utensilier. Det saknas mediciner då de privatiserade apoteken inte längre är skyldiga att lagerhålla vilket gör att distributörerna och grossisterna inte heller gör det liksom likt katten på råttan osv drar tillverkarna ner på tillverkningen av nödvändiga mediciner då man inte vet om det på den kommersialiserade marknaden finns avsättning för produkterna. Helt enligt marknadsliberalismens ”logik”! ”Just-in-time” och vinstincitamentet fungerar inte i den situation samhället befinner sig.

Det som fungerade hjälpligt när det var soligt väder, dvs inga problem eller störningar i ekonomin, faller nu som ett korthus när vi drabbas av en världsomfattande influensa. En pandemi som i sig är en västanfläkt mot flera tidigare sådana men nog så allvarlig. Faktum, människor dör och samhället lamslås. Regeringarna måste ta till närmast extrema åtgärder för att möta det som hotar. Människorna drabbas av panik. Hamstring blir ett flockbeteende och sjukvården belastats till bristningsgränsen och i värsta fall däröver. Idag vädjas i *Aftonbladet* till företag och andra att skänka sjukvårdsmaterial så sjukvården kan klara sitt mest elementära uppdrag – att rädda liv! Det finns inga beredskapslager längre för de sålde nyliberalerna ut efter muren föll och det nyliberala experimentet hotar nu inte bara jobb utan liv och hälsa. Regeringen gav i förra veckan statliga myndigheter uppdraget att se till att sjukvårdsmaterial anskaffas och distribueras dit det ska och behövs. Detta är ett erkännande att privatiseringscirkusen har totalt misslyckats och är till stor skada för folkhushållet.

När Coronaviruset har klingat av om några månader måste erfarenheterna av vad som skett få politiska konsekvenser. Nyliberalismen som politisk ism är död. Den fungerar enbart, och då endast med kryckor, när det är soligt väder. Men när solen går i moln och kriser av något slag slår till vilket sker med jämna mellanrum kan vi inte längre lita på att denna skadliga ism kan klara de mest elementära samhällsfunktioners varande.

Det är när det är kris som samhället provas inte när allt går sin gilla gång. Därför är det är dags att göra upp med nyliberalismen för gott och återuppbygga ett fungerande samhälle som kan försäkra oss medborgare om att det fungerar även regniga och blåsiga dagar. Ett samhälle som bygger på solidaritet, rättvisa och jämlikhet. Vi har gjort det förut och nu är det dags igen. Det var långt ifrån idealt och det finns ingen anledning till nostalgiskt tillbakablickande. Men i sina grundvalar var det ett mer robust samhälle då dess grund var solidaritet, rättvisa och jämlikt på vilken vi tillsammans byggde det så bra vi förmådde för allas bästa. Tillsammans klarar vi det, men det kräver att vi gör upp med nyliberalernas villoläror.

Offensiv

Krisen saknar motsvarighet

Per Olsson

Offensiv 18/3 2020

Coronavirusets dödliga spridning har stängt ned kontinenter och i allt fler länder råder nu ett undantagsliknande tillstånd.

Mycket snabbt, innan veckans slut, kan läget i Sverige bli som i Frankrike där det exempelvis sedan i tisdags endast är tillåtet att lämna sitt hem om man ska till jobbet (många arbetsplatser är dock nedstängda), apoteket eller handla mat.

I minst 15 dagar ska dessa regler gälla och 100 000 poliser ska patrullera gatorna för att se till att de efterlevs. Även militären ska mobiliseras, med början i den hårdast drabbade regionen Alsace. Frankrike stänger också sina gränser. ”Vi är i ett hälsokrig”, sa Macron dagen innan de nya åtgärderna trädde i kraft och lovade att inget franskt företag ska drabbas, men däremot

gavs inget löfte om att dra tillbaka förslaget om att drastiskt försämra pensionerna, utan beslutet skjuts endast på framtiden.

Den svenska S-MP-regeringen gör detsamma.

Krispaketen riktas främst till företagen, men samtidigt ligger högerpolitiken och januari-avtalet fast. I likhet med den franska regeringen är den svenska inte beredd att riva upp några av de många skattesänkningar som har getts till de rika och som har bidragit till vårdens ständiga underfinansiering.

Vid årsskiftet avskaffade regeringen värnskatten, som betalas av de högavlönade, varav de flesta är män, vilket kostade statskassan dryga 6 miljarder kronor.

Enbart återinförd värnskatt och avskaffat RUT-avdrag skulle ge staten en extra inkomst på över 11 miljarder kronor, vilket grovt räknat motsvarar 20 000 nya välfärdsjobb. Höjd bolagsskatt, återinförd arvs-, gåvo- och förmögenhetsskatt samt ny fastighetsskatt skulle ge många fler välfärdsjobb, vilket skulle göra det möjligt att snabbt höja bemanningen inom välfärden.

Globalt skulle endast en blygsam höjning av förmögenhetsskatten för den rikaste procenten i världen vara tillräckligt för att kunna finansiera 117 miljoner jobb i sjuk- och hälsovården, enligt hjälp- och biståndsorganisationen Oxfam.

Det är de rika, storbolag och banker som ska betala för de extra ordinära insatser som omedelbart behövs för att bekämpa coronaviruset.

Regeringarnas respons på coronaepidemin har alla innehållit en förödande dos av nationalism och skuldbeläggning. Det finns inga samordnade, globala insatser mot ett virus som inte känner några gränser.

Något som går helt på tvärs med vad som exempelvis Läkare Utan Gränser efterlyser – att regeringar i Europa förutom att öka produktionen av skyddsutrustning också säkerställer att utrustning kan skickas till de största oroshärdarna. Stängda gränser riskerar istället att stoppa flödet av utrustning och personal till de mest drabbade områdena.

Bristen på samordning och den kapitalistiska marknadens kaos förhindrar dessutom den nödvändiga omställning som krävs för att samhällets alla resurser ska kunna mobiliseras för att bekämpa virusets spridning.

Istället för massiva välfärdssatsningar och grön omställning riktas mångmiljardsatsningar på att bevara nuvarande ohållbara industristrukturer, inkluderat beroende av fossila bränslen.

Risken är också överhängande för att de styrande snart försöker utnyttja krisen och den acceptans som finns mot förbudet att samlas och kampa tillsammans till att befästa högerpolitiken och mer och längre än medicinskt nödvändigt inskränka demokratiska rättigheter.

I exempelvis Ecuador gör högerregeringen med hänvisning till ”den ekonomiska kris som coronaviruset skapat” nu ett nytt försök att genomdriva det åtstramningspaket som stoppades av massornas revolt i oktober förra året. I Irak och Libanon har makteliterna inte tvekat att dra egen vinning av att rädslan för coronavirusets spridning har fått allt färre att demonstrera på gatorna.

Det var också med hänvisning till det hot som coronaviruset utgör som Rysslands president Putin lät meddela att han ämnar styra fram till år 2036.

Sverige tycks heller inte vara ett undantag.

”Coronaviruset har nu tagit sig ända in i avtalsförhandlingarna. Arbetsgivarna håller det för sannolikt att lönelysten blir lägre”, skrev Byggnads tidning *Byggnadsarbetaren* den 13 mars

med anledning av att Mats Åkerlind, förhandlingschef på arbetsgivarorganisationen Bygghöjningen hävdar att "det är sannolikt" att lönelysten i år blir lägre på grund av coronaviruset.

Att avtalsförhandlingarna fortsätter som vanligt är något som bara arbetsgivarna kan gynnas av. Men trots coronaviruset och utan vetskap om vad som gäller härnäst hoppas facken inom industrin och arbetsgivarna att kunna teckna avtal om två veckor. Avtalsrörelsen bör skjutas upp – låt inte arbetsgivarna utnyttja krisen.

Ett socialistiskt svar för corona-krisen behövs!

Jonas Brännberg

Offensiv 18/3 2020

En krisplan måste sätta människor i centrum, inte storföretagen

Förra veckan tvingades WHO säga det alla förstått länge – sjukdomen Covid-19 som sprids av coronaviruset SARS-cov-2 är nu en pandemi – en global epidemi. Från dag ett har virusspridningen varit ett vittnesmål på vårt nuvarande samhällssystem, kapitalismens, oförmåga att hantera kriser och ständiga strävan att sätta vinster och "systemets stabilitet" före människors hälsa och liv.

När spridningen nu har nått Sverige är det ingen skillnad – åtgärder har kommit för sent och för lite och krisberedskapen är urusel efter nedmonterad välfärd och marknadsanpassningar. Medan storbankerna och företagen ges 1 000 miljarder kronor i "stimulanser" har inte ens planerna på stora vårdnedsänkningar stoppats!

Folkhälsomyndighetens råd har varit häpnadsväckande passiva, vilket har medfört att värdefull tid har gått förlorad, speciellt sedan det blev uppenbart att det fanns en okontrollerbar smitta i Italien och Iran, två länder med omfattande kommunikationer med Sverige.

De länder som direkt agerade och avrådde från resor till riskområden samt uppmanade ALLA som kom från riskområden att isolera sig i två veckor, samt noggrant följde upp dessa personer, har idag betydligt lägre nivå av smitta.

Det är uppenbart att Folkhälsomyndigheten, precis som den kinesiska regimen, inte velat störa "business as usual". Istället för att använda försiktighetsprincipen har myndigheten avfärdat forskare och läkares varningar om att Sverige inte är förberett för ett coronautbrott.

Så sent som den 8 mars avfärdade Folkhälsomyndighetens generaldirektör Johan Carlson i Svenska Dagbladet alla varningar om en nära förestående pandemi – tre dagar senare klassade WHO coronaviruset som en pandemi.

Efter att sjukvården, speciellt i region Stockholm, har överhopats med importfall var det förstas bara en tidsfråga innan vi skulle få inhemsk smittspridning. I brist på resurser, både personella och i form av coronatester, tvingas nu regionen att bara fokusera på de svårast sjuka och riskgrupper.

Men som epidemiologen Joacim Rocklöv säger kan riskgrupper aldrig skyddas effektivt om vi får en vid spridning i samhället i stort. Bristen på coronatester för bredare grupper gör nu att smittskyddsåtgärderna blir "i blindo" – och dess effektivitet eller brist på effektivitet riskerar att inte synas förrän när det är för sent och sjukhusen översvämmas av coronapatienter.

Kritiken växer nu mot både sena och otillräckliga åtgärder samt Sveriges urusla beredskap att hantera en pandemi. Där stora statliga insatser har satts in har smittan kunnat bromsas trots stora utbrott, till exempel i Sydkorea, som har genomfört masstester med statliga drive-in-anläggningar, och stora insatser för att desinficera och isolera drabbade områden.

Pandemin kan få en mycket allvarlig spridning och riskerar bli långvarig – många forskare tror att så många som 70 procent av befolkningen kan smittas utan vaccin. Den stora frågan är om det räcker med smittdämpande åtgärder för att skjuta upp och dra ut på förloppet så att den dåligt förberedda vården får en rimlig chans att klara effekterna eller om det krävs mycket mer dramatiska isoleringsmetoder för att trycka ned smittspridningen till ett minimum – i väntan på ett vaccin.

Efter år av nyliberala nedskärningar, avregleringar och privatisering är den svenska beredskapen för en allvarlig epidemi av detta slag urusel. Redan nu varnar vården för ”hårda prioriteringar”, även om de inte rakt ut säger att det kan kosta människoliv. Men faktum är att antalet intensivvårdsplatser i Sverige är bland de lägsta i EU – 5 per 100 000 i jämförelse med till exempel Tysklands 30.

I Lombardiet (med lika många invånare som Sverige), där sjukvården tvingas till fruktansvärda prioriteringar som att inte ge respiratorer till äldre sjuka, finns det dubbelt så många intensivvårdsplatser som i Sverige, vilket visar hur sårbar sjukvården blivit. Visserligen hävdar region Stockholm nu att man snabbt kan öka antalet intensivvårdsplatser med 50 procent. Men för att dessa nya intensivvårdsplatser ska få personal och utrustning måste all annan vård stå tillbaka.

Statliga läkemedelsbolag, som skulle kunna användas för att massproducera nödvändiga läkemedel och utrustning, har privatiserats och ordentliga lager har ersatts med kapitalistiskt ”Just-in-time”-system. Trots extrem brist på skyddsutrustning och tester och att flera länder har infört exportförbud har regeringen otroligt svårt att släppa marknadsfundamentalismen, när de bara ”överväger” statlig produktion av skyddsutrustning.

Samtidigt har vården privatiserats och marknadsanpassats, vilket omöjliggör verklig överblick och styrning. Krisberedskapen har fokuserats på en skrämselpropaganda om krigshot från Ryssland medan beredskapen att hantera civila kriser har ignorerats, vilket inte bara syns nu utan även i fråga om skogsbränderna 2014 och 2018.

Till exempel har lager av skyddsutrustning, respiratorer, läkemedel och mobila sjukhus slaktats på nedskärningspolitikens altare. Detta trots forskarnas enighet: det har inte varit en fråga om, utan när, en omfattande global pandemi skulle bryta ut.

Att regeringen har ökat likviditeten till storbanker och företag med 1 000 miljarder kronor och gjort andra finanspolitiska stimulanser till företagen på 300 miljarder, men inte beslutat om en massiv upprustning av vården, visar vilka prioriteringar de har.

Det räcker inte med att ”platta ut” kurvan för smittspridningen. Genom mer resurser och avskaffat marknadstänk måste vårdens kapacitet byggas ut kraftigt, både kortsiktigt och långsiktigt.

Rättvisepartiet Socialisterna och Offensiv står för:

- Facklig kamp för full kompensation till drabbade. Smittskydd och omställning av verksamheter efter behoven. 100 procent i sjukpenning, VAB, smittbärrpenning och permitteringspenning.
- Bygg omedelbart ut smittskyddet för vård- och äldreomsorgspersonal och andra utsatta arbetargrupper. Statlig produktion av skyddsutrustning och tester NU – ta över nödvändiga resurser från privata företag.
- Gratis vård till alla som vistas i Sverige – tillgång till vård är en mänsklig rättighet.
- Att stanna hemma förutsätter ett hem. Nej till alla vräkningar – bostäder åt alla!

- Massiv statlig satsning på att förstärka arbetet med smittspårning, virustester, desinficering och fri tillgång till handsprit på alla offentliga platser, kollektivtrafik och så vidare. Ställ om militära resurser till civila för dessa uppgifter.
- Utökat virustest till alla misstänkta fall så att hela hushållet kan sätta sig i karantän.
- Höj statsbidragen till regioner och kommuner med 50 miljarder NU till vård och omsorg i offentlig ägo utan vinstintresse. Stoppa alla nedskärningsplaner omedelbart och utveckla krisplaner under kontroll av vårdpersonal och fackföreningar för att snabbast möjligt kunna bygga ut vårdkapaciteten. Riv upp avskaffad värnsskatt och RUT-avdrag – låt de rika betala.
- Tjänstledigt och ekonomiska incitament för sjukvårdsutbildade som har valt att jobba med annat, men som kan tänka sig att tillfälligt eller mer långsiktigt jobba i vård eller omsorg.
- Stoppa dränering av resurser genom marknadslösningar i vården – ta omedelbart över all privat, vinstdrivande verksamhet i offentlig ägo. Styr om från marknadstänk och byråkrati till vård. Nej till New Public Management och ”Just-in-time”.
- Förstatliga läkemedelsbolag, produktion av skydd och medicinsk utrustning för en planering av verksamhet efter akut behov idag och efter samhällets långsiktiga behov.
- Riv upp oroande inskränkningar i demokratiska rättigheter som riskerar att permanentas – försvara strejkrätten. Inför istället rätt för anställda att arbeta hemifrån alternativt att vara lediga med full lön i områden med virusutbrott.
- Stäng skolor, åtminstone i områden med smittspridning i samhället – med bibehållen fritidsverksamhet för barn med föräldrar med samhällsbärande jobb inom t ex vården.
- Inga uppsägningar eller lönesänkningar med coronaviruset som ursäkt. Facklig vetorätt mot varsel och organisationsförändringar. Nej till statligt stöd till storföretag med fulla kassakistor – statliga pengar ska gå till verksamhet och anställda. Stöd till småföretag, idrotts- och kulturbranschen istället för miljardbidrag till storbanker. Inför kortare arbetstid med full lön och fortbildningsmöjligheter om det uppstår brist på arbete.
- Kamp mot all rasistisk nationalism och sexism. Arbetarrörelsen måste stå för enighet, internationell solidaritet och självständig arbetarkamp mot klasspolitiken som låter arbetare drabbas medan storföretagen får miljarder.
- Stoppa tvångsutvisningar – amnesti för alla flyktingar. Omvandla alla uppehållstillstånd till permanenta – uppehållstillstånd kan inte baseras på inkomstförsörjning när ekonomin krisar.
- Flygindustrin och andra fossilindustrier är inte hållbara även efter ett coronautbrott. Använd krisen för att förstatliga flygbolag, vidareutbilda anställda och ställa om till hållbara transporter. Gratis kollektivtrafik är redan tillfälligt infört på Stockholms bussar och bör utvidgas till hela sektorn. Påbörja genast en liknande klimatomställning vad gäller matproduktion, varuproduktion, energisystem, gruvnäring med mera.
- Avskaffa kapitalismens vinstjakt, rovdrift på människor och natur, toppstyrning och hemlighetsmakeri, som har gett viruset fritt spelrum och lagt grunden för dagens kris.
- Demokratisk socialistisk planering av ekonomin, där människors hälsa och välmående och ett hållbart förhållande till naturen prioriteras framför vinstintressen hos en liten superrik maktelit.

Proletären

Coronaepidemi – då höjer leverantörer priset på skyddsmaterial

Janne Bengtsson

Proletären 17/3 2020

Medan vanliga människor går samman och försöker hjälpa de mest utsatta i corona-krisen, väljer leverantörerna av livsviktigt skyddsmaterial att höja priserna.

Många skyddsartiklar, livsviktiga för vården av coronavirussmittade, är på väg att ta slut i Sverige.

– Vi har inget överskott av personlig skyddsutrustning, konstaterar Johanna Sandwall som är krisberedskapschef på Socialstyrelsen. Nu ser vi över produktionen av skyddsutrustning.

Det handlar om skyddshandskar, munskydd och visir. Men av de 100 viktigaste artiklarna är 20 just nu mycket svåra att få tag på. Och dessutom har leverantörerna höjt priserna på dem ordentligt. Det handlar om ”rejäla ökningar”, enligt den statliga varuförsörjningsnämnden, med priser som är högre än dem som är angivna i avtalen mellan nämnden och de olika leverantörerna.

Varuförsörjningsnämnden, som leds av kristdemokraten Bechet Barsom, har ännu inte tagit ställning till hur den, eller staten, ska agera mot de kraftiga prishöjningarna.

– Vi har larmat om det här i flera veckor, säger Johanna Sandwall. Regionerna har också slagit larm. Men vi får inga stora leveranser längre. Vi måste börja använda de resurser vi har på rätt sätt nu och kanske ställa om produktionen för att få fram skyddsutrustning.

Men också i handlarledet har priserna på skyddsutrustning höjts. I Stockholm säljer till exempel privatägda apoteket St. Erik munskyddspaket för 900 kronor. I Kalmar misstänks en anställd på ett av sjukhusen ha stulit munskydd, och sålt dem via nätet. På Södersjukhuset är flaskorna med handsprit fastlåsta för att de inte ska stjälas.

Flera tillverkare av skyddsutrustning och läkemedelsutvecklare gör stora vinster just nu. Enligt tidningen Privata Affärer började amerikanska företag som Nanoviricides, Inovio och Novavax att stiga kraftigt på börsen redan i början av coronakrisen med ökningar på över 40 procent.

Planering eller kaos – så hanterar olika länder coronaepidemin

August Eliasson

Proletären 18/3 2020

USA:s och många EU-länders nyliberala politik har inneburit att företagens vinster värnas före människoliv. Samtidigt har länder som Kuba och Kina kunnat bemöta krisen genom planerade statliga ingrepp.

Coronapandemin har satt fokus på olika länders hantering – eller brist på hantering – av sjukdomen. Störst fokus har legat på Kina, där viruset misstänks ha sitt ursprung. Kinesiska myndigheter har anklagats för att försöka mörka spridningen av viruset och gång på gång har medier antytt att Kina är medskyldiga till spridningen.

Världshälsoorganisationen (WHO), som i februari besökte landet för att studera insatserna, har en annan bild. I sin rapport är WHO:s experter imponerade av de kinesiska myndigheternas insatser och skriver bland annat att ”Kina har genomfört den kanske mest ambitiösa, smidiga och offensiva sjukdomsinneslutningen i historien”.

En av deltagarna var doktor Bruce Aylward som i en intervju med *New York Times* beskriver statliga ingripanden och en omställning av stora delar av samhället för att stoppa spridningen. Bland annat byggdes på kort tid två helt nya sjukhus.

– Kina är väldigt duktiga på att hålla folk vid liv. Deras sjukhus såg bättre ut än flera av de jag ser här i Schweiz, säger Aylward som på journalistens fråga om vem som betalar för detta, svarar att staten tar hand om alla kostnader – alla tester och vården är helt gratis.

I USA har många fattiga amerikaner inte ens råd att testa sig mot viruset eftersom de riskerar dyra sjukhusräkningar. Många kan heller inte stanna hemma om de är sjuka eftersom de inte får sjukersättning. I intervjun med *New York Times* säger Bruce Aylward att viruset kan ”löpa amok” i USA på grund av sjukvårdssystemet.

USA:s människofientliga politik drabbar inte bara amerikaner. Flera medier rapporterar att Iran drabbats extra hårt av epidemin på grund av USA:s hårda sanktioner mot landet, som förhindrar Iran från att importera viktig medicinsk utrustning och mediciner.

I socialistiska Kuba har antalet fall av viruset ännu varit få. Trots det har staten genomfört flera åtgärder för att kunna hantera en spridning, och textilfabriker har bland annat ställt om produktionen för att tillverka ansiktsmasker. Flera länder har sökt medicinskt stöd från Kuba som har tillverkning av Interferon B, en av få mediciner som rapporteras vara verksamt mot viruset.

Kina och Kuba, men även kapitalistiska kommandoekonomier som Sydkorea, har kunnat genomföra kraftfulla statliga åtgärder för att stoppa spridningen. Länder som Italien och USA – men också Sverige – har varit dåligt förberedda och stått delvis handlingsförlamade. Nedskärningar och privatiseringar medför att sjukvårdssystemen snabbt blivit överbelastade. Statliga ingripanden har begränsats till att skydda företagen.

EU:s ledare har erbjudit totalt 25 miljarder i lån och ekonomiskt stöd till Italien och andra drabbade länder för att undvika en ekonomisk kris. Pengarna lär dock inte komma alla till del.

– Vi kommer att se till att stödet går till de företag som behöver det, försäkrar EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen, [citerad av Euractiv.com](#).

Italiens regering är inte nöjd med stödåtgärderna. Italien har bett om specifikt medicinskt utrustning – men bara Kina har svarat på förfrågan, skriver Maurizio Massari, Italiens EU-ambassadör, på nyhetssidan Politico. Förra torsdagen anlände ett kinesiskt sjukvårdsteam i Italien. Med sig hade de över 30 ton medicinsk utrustning.

Högerextrem partiledare sålde värdelösa skyddsmasker till ockerpris

Janne Bengtsson

Proletären 19/3 2020

Via en nätsajt försöker Alternativ för Sverige-ledaren William Hahne tjäna pengar på coronakrisen. Hahne lovar att hans andningsskydd ”filtrerar bort 95 procent av alla partiklar i luften, inklusive virus”.

Den skyddsmask av typen FFP2 som Hahne säljer kostar normalt mellan 40 och 50 kronor. Hahnes pris: 295 kronor.

– Klåpare som säljer halvmasker för att tjäna pengar på coronaviruset talar givetvis inte om att halvmasker av FFP2-typ inte alls skyddar mot virus. De maskerna skyddar mot fasta partiklar i inandningsluften, som damm, rök och aerosoler. De här maskerna används mot kvartsdamm,

mögel och bakterier i arbetsmiljön, till exempel vid sophantering, säger en inspektör vid arbetsmiljöverket till Proletären.

Inspektören påpekar också att modellen på en av reklambilderna Hahne lagt ut, ser ut att ha satt på sig masken upp-och-ner.

– Ska man ha på sig skyddsutrustning ska den sitta rätt.

Men William Hahne är inte den enda privata aktören som försöker tjäna pengar på krisen. Priserna på skyddsutrustning har höjts även i handlarledet. Munskydd som normalt kostar två-tre kronor styck på Clas Olsson, säljs för 25 kronor via olika onlineföretag.

I Stockholm säljer privatägda apoteket St. Erik munskyddspaket för 900 kronor. På auktions-sajten Tradera ropades två flaskor handsprit, med ett inköpspris på tillsammans 58 kronor, ut för utgångspriset 1.600 kronor.

– Man utnyttjar läget och försöker tjäna pengar på människors rädsla, säger Johan Wallér, vd på Sveriges Apoteksförening till TT. Jag tycker att det är obehagligt.

Två slags dödliga virus

Anders Carlsson

Proletären 18/3 2020

Minsta störning i den kapitalistiska världsekonomin kan få epidemiska följor.

Coronapandemin lamslår Sverige. Virusets har fått fäste i den inhemska befolkningen och Folkhälsomyndighetens strategi går därför inte längre ut på att stoppa smittan, något som inte låter sig göras utan en närmast fullständig nedstängning av all social aktivitet. Huvudspåret är istället att kapa topparna genom att sprida ut insjuknandet över tid och därunder att skydda utsatta grupper, allt för att inte spränga sjukvårdens knappa resurser.

Enligt expertisen kan smittan helt stoppas först när en tillräckligt stor del av befolkningen uppnått immunitet mot viruset, antingen genom att själva insjukna i lindriga former av Covid-19, som själva sjukdomen kallas, eller genom vaccination.

Vad som är rätt eller fel i detta låter vi vara osagt. I en tid då sociala medier översvämmas av självutnämnda epidemiologer kan det vara klokt att överlämna epidemiologin åt sakkunskapen.

Mycket kan ändå sägas om det vi nu upplever. Coronapandemin sägs vara den värsta kris som världen skådat på mannaminne, rentav den värsta sedan den stora depressionen på 1930-talet. Aktiebörserna rasar runt om i världen, det talas om en förestående finanskris, värre än den 2008, om nedläggningar, permitteringar och om recession i hela världsekonomin.

Visst är detta en pandemi, en storskalig epidemi. Men är den verkligen orsakad av coronaviruset? Nej. Coronaviruset har bara förvärrat tillståndet i en kapitalistisk ekonomi som sedan årtionden varit infekterad av ett helt annat virus, av det liberala viruset, som den egyptiske marxisten Samir Amin uttrycker det i sin glödande stridsskrift från 2004. Enligt Amin har den nyliberala globaliseringen, som öppnat hela världen för en exempellös exploatering, byggt in så stora obalanser i den kapitalistiska världsekonomin, att minsta störning riskerar att få epidemiska spridningseffekter.

Resultatet ser vi idag. När en italiensk elektronikfabrik stängs ner på grund av coronasmitta drabbas bilfabriker över hela världen. Någon möjlighet att få fram den saknade detaljen finns inte i en kapitalistisk ekonomi som består av globala produktionskedjor och som satt sina reservdelslager på hjul och köl.

Detta är klart. Den kapitalistiska världsekonomin är svårt sjuk och den insjuknade långt innan coronaviruset gjorde sin entré på världsscenen.

Men låt oss lämna det globala perspektivet för det svenska. För också Sverige är svårt drabbat av det liberala viruset, vilket gör coronapandemin till ett större hot än vad den hade behövt vara.

Här handlar det inte minst om sjukvården. Efter årtionden av nedskärningar är den svenska sjukvården så slimmad att den inte har kapacitet att hantera en storskalig epidemi, åtminstone inte utan omfattande omprioriteringar. Siffrorna talar sitt tydliga språk. Enligt OECD:s senaste rapport har Sverige lägst antal disponibla vårdplatser i hela EU och bland de lägsta i hela den industrialiserade världen. I Sverige finns 2,4 vårdplatser per 1000 invånare, att jämföra med 4,7 per 1000 invånare i OECD som helhet.

Denna matematik går knappt ihop under normala omständigheter, men den har inte kapacitet att möta en pandemi. Därav Folkhälsomyndighetens skräck inför en situation då många insjuknar samtidigt. I en sådan situation klarar vården inte av att ta hand om alla som behöver vård.

Saken blir inte bättre av ett system som bjuder ut upphandling av sjukvårdsmaterial till lägstbjudande. Alla minns skandalen med Apotekstjänst AB hösten 2019. Då fick sjukhus runt om i Sverige inta stabsläge för att Apotekstjänst inte förmådde leverera nödvändig utrustning. Och detta långt innan coronaviruset ens var känt!

Nu har Socialstyrelsen fått regeringens uppdrag att samordna uppköpen, vilket är bra. I krissituationer behövs statlig styrning och planering. Men uppdraget är inte lätt. Sverige saknar inhemsk produktion av bland annat skyddsmaterial och det råder brist i hela Europa, inte minst sedan Tyskland infört förbud mot export av sådan utrustning. När Italien begärde hjälp från övriga EU blev det kalla handen från Tyskland med flera EU-länder. Bara Kina och Kuba ställde upp.

Några svenska reserver finns inte, detta sedan de tidigare beredskapslagren avvecklades i början av 2000-talet. I dessa lager fanns bland annat 50 fältsjukhus och 600 respiratorer, utrustning som nu är skingrad för vinden. Det liberala viruset har sannerligen infekterat svensk sjukvård.

Man kan inte klaga på regeringens handlingskraft i den uppkomna situationen. Minns diskussionen i början av året, då kommuner och regioner begärde ökade statsbidrag för att undvika drastiska nedskärningar. Då beviljade finansminister Magdalena Andersson ett ynka tillskott om 5 miljarder kronor. Nu slår samma Andersson till med 300 miljarder kronor, att läggas till 500 miljarder kronor från Riksbanken (till bankerna) och 800-900 miljoner kronor från Finansinspektionen (till samma banker). När banker och företag behöver hjälp saknas sannerligen inte statliga resurser.

En del av åtgärderna är bra. Det är utmärkt att det s.k. karensavdraget i sjukförsäkringen slopas, liksom kravet på läkarintyg för de fjorton första sjukdagarna. Sjuka människor skall inte gå till jobbet och lindrigt sjuka skall inte belasta sjukvården.

Men tänk om alla dessa miljarder i god tid hade använts till att rusta upp sjukvården, till fler vårdplatser och inte minst till mer personal med bättre löner. Då hade svensk sjukvård varit bättre rustad att ta hand om coronapandemin.

Detta bör man tänka på i dessa orostider. Coronaviruset är ett dödligt hot mot framförallt äldre och redan sjuka och vi måste alla bidra till att minska dess spridning. Men glöm för den sakens skull inte det liberala viruset. På sikt utgör det ett större hot mot välfärd och folkhälsa.

Finns det något vaccin mot det liberala viruset? Ja, definitivt. Vaccinet utgörs av gemensam kamp mot en kapitalism som gått över styr och som är i full färd med att kasta in mänskligheten i en återvändsgränd – för ett samhälle som sätter mänskliga behov före största möjliga profit. Socialism, helt enkelt.

Revolution

Coronaviruset: kapitalismen i fritt fall

Rob Sewell

Revolution 17/3 2020

Folk är rädda”, sa Andrew Sullivan, aktiemäklare på den Hongkong baserade firman Pearl Bridge Partners. Aktiemarknader över hela världen befinner sig i fritt fall. Allt pekar på en upprepning av 2008 men på ett högre plan. Med andra ord: Vi är på gränsen till en djup global lågkonjunktur.

”Deras ekonomiska problem kommer att sprida sig på samma sätt som viruset” sa Ray Dalio, en kapitalistisk miljardär – en framsynt kommentar.

Fallet på aktiemarknaden är nu det största på decennier.. Råvarupriset på olja har sett sitt djupaste fall på en dag sedan Gulfkriget 1991.

I Kina har tillväxten kollapsat från 6 procent till 2 procent och är antagligen på väg mot negativa tal för första gången sedan 1976. Exporten har kollapsat och importen har minskat. I februari hade tillverkningsindustrin sitt största fall någonsin. Aktuella siffror från *Financial Times* säger att kapacitetsutnyttjandet är så lågt som 20 procent.

I det förflutna var det Kina som var kapitalismens ekonomiska motor. Nu har det vänts till sin motsats med förödande konsekvenser. Europa är på väg mot en recession precis som Japan. ”Tillväxtmarknaderna” är på väg mot en massiv tillbakagång.

OECD har redan varnat för att den globala tillväxten kan falla till 1,5 procent, men till och med det verkar optimistiskt.

”Det värsta för ekonomin ligger fortfarande i framtiden under de kommande månaderna,” säger Joachim Fels, global ekonomisk rådgivare på den amerikanska kapitalförvaltningsbyrån Pimco. Han tillade att det finns en ”påtaglig risk” för recession i USA och eurozonen under årets första halvår och att det är ”mycket troligt” att Japan redan gått in i recession.

Herr Fels har uppenbarligen inte hängt med i utvecklingen. Lågkonjunkturen växer fram mitt framför våra ögon. Alla zombieföretag som hållit sig flytande tack vare extraordinärt låga räntor kommer nu att gå under.

Mer nykter är kommentaren från Tom Holland, analytiker på Gavekal Research: ”Om du någonsin undrar vad som händer när man kastar in en handgranat i ett blodbad, så vet du det nu. Det är inte vackert”, sa han.

Systemet är sjukdomen

Coronaviruset är inte krisens orsak, men det är den utlösande faktorn och har satt igång en kedjereaktion. Det här kommer accelerera i takt med att fler och fler sektorer dras in i krisen. Det kommer vara som härds smältan i Tjernobyl – när väl processen hade satt igång, gick den inte att stoppa.

Viruset fungerar som en katalysator på samma sätt som oljekrisen 1973 föregick lågkonjunkturen 1974. Eller på det sättet som Dotcom bubblans kollaps föregick recessionen 2000–2001. Eller på det sätt som lånebubblan satte igång lågkonjunkturen 2008–2009. Till och med

recessionen 1929–33 inleddes med kraschen på Wall Street, som orsakats av tidigare spekulation. På sitt sätt var de alla katalysatorn för en djup ekonomisk kris som förberetts under ytan. Vad som helst hade kunnat vara den tändande gnistan, vilken tillfällighet som helst.

Alla åtgärder som världens centralbanker tog till för att förlänga den så kallade ”återhämtningen”, den längsta i världshistorien, kommer nu att vändas till sin motsats. De har mer eller mindre använt upp allt krut för att undvika nästa lågkonjunktur. När krisen till slut slår till kommer den vara mycket värre än de vi sett tidigare. Det är det som händer nu.

Statsskulden för världens regeringar har skjutit i höjden sedan krisen 2008 och har nu nått nivåer som vi aldrig tidigare sett i fredstider. En analytiker vid Deutsche Bank avslöjar att världens största ekonomier har astronomiska skuldnivåer, de högsta på 150 år, vilket är en ohållbar situation.

Enligt *Financial Times*, överstiger den samlade globala världsskulden 250 000 miljarder dollar, vilket motsvarar 320 procent av världens BNP. Hälften av dessa skulder finns i Kina, USA och Japan. Detta korthus kan falla när som helst. Samtidigt ställs de nu inför uppgiften att behöva tillföra massiva räddningspaket, vilket inte kunde komma vid en sämre tidpunkt.

”Genom sitt aggressiva agerande det senaste årtiondet, har centralbankerna målat in sig i ett hörn och tvingas fortsätta köpa upp statsobligationer. De har passerat gränsen som de kan återvända från”, sa Deutsche Banks Jim Reid.

Med räntan nära noll, ligger vissa banker illa till just nu, eftersom vinstmarginalerna är små. Federal Reserve har precis sänkt sin ränta och andra väntas följa efter, men det kommer inte påverka den bredare ekonomin, utan kommer ytterligare undergräva vissa banker. Men de har inget val. Medan JP Morgan tjänar mycket pengar, har andra banker som Bank of America, med sina låga avgifter, förlorat 80 miljarder av sitt börsvärde på bara ett par veckor. Silicon Valley Bank har förlorat mer än en tredjedel av sitt värde. Det finns 5200 stora och små banker i USA som kommer drabbas hårt och sväljas upp av de större bankerna.

Globaliseringens utbredning som tidigare gynnade kapitalismen börjar nu rullas tillbaka. De komplicerade produktionskedjorna och just-in-time tillverkning står inför massiva bekymmer. Alla faktorer som drev på uppgången förvandlas nu dialektiskt till sin motsats.

Den Kalifornienbaserade gruppen Resilinc har spårat miljoner produktdelar för att kartlägga deras produktionskedjor. De har upptäckt att 1800 komponenter tillverkas i områden i Kina som är satta i karantän.

”Det läskigaste fenomenet är att de flesta delar (tillverkade i och omkring Hubei) är lock och resistorer, små saker som ingen bryr sig om, plus värmedelar, plast, resiner och plåt”, sa Resilincs VD Bindiya Vakil.

Det här är den moderna motsvarigheten till att hålla grus i maskineriet. Eller fjärilen som fladdrar med sina vingar och orsakar en orkan på andra sidan jorden.

Hon varnar för att ”inga produktionskedjor kommer bli opåverkade” och fortsätter med att förutspå att 70 procent av globala industriföretag kan komma bli av med tillgången på smådelar. Ford var i det här läget 2011 och tvingades, tillsammans med andra, att stänga ner fabriker.

Som Peter Hasenkamp sa, som var inblandad i produktionskedjorna för Teslas Model S: ”Det krävs 2500 olika delar för att bygga en bil, men bara en för att inte kunna det.”

Härdsmlta

Ställda inför denna ekonomiska härdsmlta utlöst av Coronaviruset så framstår centralbanker och regeringar som hjälplösa.

Miljardären och medgrundaren till Bridgewater Associates, Ray Dalio, uttryckte en hård men ärlig varning: "När man söker efter tidigare tillfällen i historien då vi hade samma uppsättning av omständigheter," sa han olycksbådande, " var den senaste gången på 1930-talet".

"Vem som helst som är insatt och pratar ur skägget kommer berätta för dig att de negativa ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset antagligen kommer bli stora och att finanspolitiken kommer kunna göra väldigt lite för att hindra detta, samt att samordning mellan politiska ledare och centralbanker kommer bli både nödvändigt och osannolikt", skrev han.

"Medan nödläget med coronaviruset, och den ekonomiska chock som kommer följa ur den är en överraskning, så finns det flera saker som varit uppenbara under en längre tid... det har varit uppenbart att en ekonomisk nedgång förr eller senare skulle komma av den ena eller andra orsaken." (*Financial Times*, 9 mars 2020)

Det han säger är helt sant. Den här krisen kommer att bli *stor*. Den kommer bli som krisen på 1930-talet. Men de mekanismer som borgarklassen brukar använda för att ta sig ur en kris är nu i stort sett oanvändbara. Situationen i världen har aldrig varit så skör. Vidare så är coronaviruset bara en "olycka" och kan bara ses som en "utlösare", eftersom en ekonomisk kris förr eller senare var oundviklig.

Han fortsätter: "Föreställ er att lägga ihop hälsochocken och den ekonomiska chocken från utbrottet och vart det kommer att leda. Föreställ er många företag som kommer lida stora förluster av inkomster. Vissa har redan satt sig i skuld på grund av den aldrig sinande strömmen av billiga pengar och andra sporrar att låna, vilket kommer tvinga dem att ställa in sina betalningar till sina anställda och avbetalningar på sina skulder."

Med andra ord kommer företagen att sänka lönerna och missa avbetalningar på sina skulder. Det kommer att följa en våg av konkurser som ytterligare kommer att förvärra krisen. De är livrädda för att företagen inte ska klara av att betala av på sina skulder. På marknaden för företagsskulder har företagens skulder ökat och kreditmöjligheterna skulle snabbt kunna försvinna. "Ekonomiska belastningar som förvärrar nedgången är en stor risk", sa Adam Slater, ledande ekonom vid Oxford Economics.

Medan Federal Reserve sänkte räntan lite grann och sannolikt kommer sänka räntan ytterligare så försöker den Europeiska Centralbanken (ECB) att komma ikapp. För några veckor sedan sa de att den europeiska ekonomin ser ljus ut och nu är man på väg in i en recession med en tredjedel av den italienska befolkningen i karantän. Både den franska och den italienska ekonomin krympte under sista kvartalet i fjol, samtidigt som Tyskland stagnerade. För eurozonens ekonomi som redan saktat in till sin lägsta tillväxt på 7 år, det vill säga 1,2 procent, så kunde krisen inte ha kommit vid ett sämre tillfälle.

"Tiotusen kronorsfrågan är: hur länge kommer detta att pågå?", frågade Jörg Asmussen, före detta chefsekonom vid ECB. "Är det tillfälligt? Hur många månader kommer det att dröja innan vi ser en V-formad återhämtning?"

Hoppet är det sista som överger människan. Man tror att allt kommer att vara som vanligt om ett par månader. Men med tanke på krisens omfattning, anser många att det kommer ta nio månader eller ett år. Men vi är på okänt vatten.

Christine Lagarde, chef för ECB sitter knivigt till. Till skillnad mot Federal Reserve har ECB behållit räntan på noll och har nu slut på valmöjligheter. Redan i september sänkte de räntan

till rekordlåga *minus* 0,5 procent. Det betyder mer eller mindre att man betalar bankerna för att de ska behålla sina pengar.

Lagarde själv har sagt att detta ”starkt begränsat deras valmöjligheter” att sänka räntan ytterligare. Onekligen! Och det är dessa människor som är kapitalets strateger. Inte undra på att det har varit konflikter över ECB:s politik. När man är på kanten till en vulkan som får ett utbrott, så är det svårt att tänka rationellt.

Finansmarknaden tror att ECB kommer tvingas att agera. De har räknat med en ytterligare marginell sänkning av räntan till *minus* 0,6 procent. Men det kommer inte åstadkomma något. Den här desperata politiken kan liknas vid att ta steroider som kan vara väldigt effektiva vid små doser, men inte över lång tid. Det kommer endast försvaga systemet.

De pratar om att rikta lån mot företag, men det är lika effektivt som att bekämpa en svärm med syrsor med en flugsmällare. Det visar hur maktlösa de är inför denna kapitalistiska kris.

Det ser ut som en repris av krisen 2008, men möjligtvis djupare. Då lyckades de rädda systemet och undvek en depression. Det var också tack vare den kolossala mängd resurser som man pumpade in i den kinesiska ekonomin som världsekonomin kunde hålla sig flytande.

Ingen utväg

Idag har spänningarna kring världshandeln redan ökat och ett begynnande handelskrig pågår mellan Kina och USA, trots en svajig överenskommelse. Ett handelskrig mellan USA och Europa har också inletts. Om världsekonomin och världshandeln skulle kollapsa skulle de kapitalistiska makterna vilja fly från sina problem genom att försöka tvinga någon annan att hantera dem. Det skulle kunna leda till en mer konfrontativ ekonomisk politik med valutakrig. Det var det som hände på 1930-talet, när USA antog Smoot-Hawleys tull lag och startade ett öppet handelskrig. Det fick förödande konsekvenser och slutade med den globala depressionen på 1930-talet.

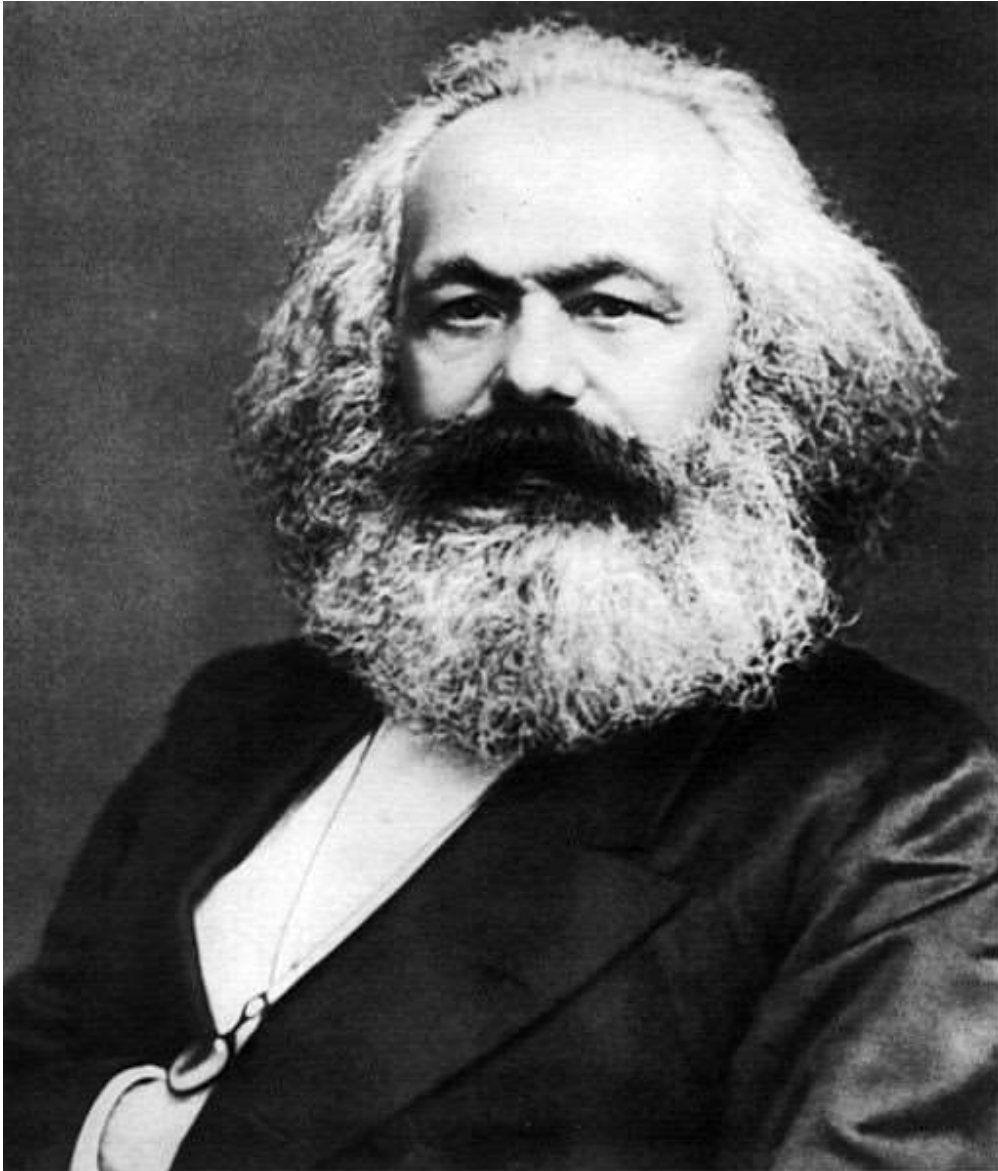
Det skulle lätt kunna hända nu när Trump sitter i Vita huset och för en politik som sätter ”Amerika först”. Hans instinkter lutar åt protektionism, vilket enkelt skulle kunna förvandla en nedgång till en depression. När det väl har börjat kommer det att bli mycket svårt att stoppa. Det kommer leda till en kedjereaktion då andra länder också kommer införa protektionistiska åtgärder för att skydda sina egna intressen.

Vi har redan sett ett handelskrig (priskrig) mellan Saudiarabien och Ryssland, samt mellan Ryssland och USA över oljepriset. Priset på råolja har fallit från 65 dollar per fat till 30 dollar per fat. Det är det största prisfallet sedan Gulfkriget 1991, men det kan komma att falla mycket lägre, möjligtvis till 20 dollar. Vi är på väg mot en mycket skarp nedåtgående spiral.

Det pågår en debatt mellan borgerliga ekonomer om vilken typ av kris det här är. Är det en tillgångskris, efterfråganskris, helt enkelt en finansiell chock, eller en kombination av alla tre? De kan inte förstå att det är en klassisk kapitalistisk kris. De har utbildats och uppfostrats i en förståelse att kapitalismen aldrig kan gå in i en djup kris. De har inte lärt sig ett dugg från krisen 2008: den djupaste krisen i kapitalismens historia.

Deras dilemma sammanfattades av Martin Wolf, chefsekonom på *Financial Times* vid mitten av 2009: ”Idag kämpar de med den djupaste krisen sedan 1930-talet, banksystem som får livräddande vård från regeringen och risken för deflation är hög. Hur kunde allt gå så fel?”

Han fortsätter: ”De flesta av oss, jag var en av dem, trodde att vi till sist hade funnit den magiska formeln. Nu vet vi att det var en hägring.” (*FT*, 6 maj 2009).

Som Marx förklarade är kriser inneboende i det kapitalistiska systemet.

En oundviklig kris

Det var Karl Marx som upptäckte den kapitalistiska ekonomins motsägelsefulla lagar. Något som är en styggelse för de borgerliga ekonomerna. De är influerade av den franska ekonomen Jean Baptist Say, som definierade kapitalismens jämviktslagar. Men det finns inget som heter jämvikt.

Dagens ekonomer, precis som David Ricardo före dem, ”kan inte erkänna att dagens borgerliga produktionssätt innehåller en begränsning av produktionsmedlens utvecklingspotential. En barriär som kommer upp till ytan i en kris, särskilt vid en överproduktionskris, det grundläggande fenomenet i varje kris”, som Marx sade. (”Teorier om mervärdet, del 2”)

Kapitalismens utveckling innehåller i sig själv ett frö till en kris. Man kan få kapitalismens hjul att snurra med hjälp av krediter och på andra konstlade sätt, men för eller senare når man en gräns. ”Finanser och krediter blev på det sättet det mest kraftfulla sättet att få den kapitalistiska produktionen att gå utanför sina gränser”, förklarade Marx. Men talande la han till ”och de mest effektiva pådrivarna för kriser och skojeri”. (*Kapitalet, del 3*)

Återigen förklarar han: ”I ett produktionssystem där sammanlänkningen i reproduktionsprocessen är beroende av kredit, kommer en kris oundvikligen att bryta ut om krediter plötsligt dras undan och endast kontantbetalningar accepteras. Vid första anblick framstår krisen som en kreditkris och en finansiell kris.” (*Kapitalet, del 3*)

Produktivkrafterna under kapitalismen har växt utöver marknadens gränser. Det finns ett enormt lager av bilar, stål, aluminium och andra varor, och det finns många fabriker som stoppat eller saktat ner produktionen eftersom orderingångarna är tomma. De borgerliga ekonomerna kallar detta ”överkapacitet”. Men det är en återspeglning av överproduktionen och det faktum att systemet har nått sin gräns. Det är därför som de endast kan använda 80 procent av kapaciteten i en högkonjunktur och 70 procent i en lågkonjunktur. I november 2019 låg kapacitetsutnyttjandet i USA på 75,1 procent. I Kina var samma siffra 76,1 procent för det tredje kvartalet 2019, vilket är ett tecken på en utbredd överkapacitet till och med under en ”uppgång”.

Det här är en avspeglning av en organisk kris för det kapitalistiska systemet. Privategendomen och nationalstaten har blivit till bojor för utvecklingen av samhället. En kapitalistisk kris bryter ut när hela systemet har nått sin gräns. Enligt Marx är begränsningen av kapitalets utveckling, kapitalet i sig. Arbetarklassen kan inte köpa de produkter de producerat. Medan kapitalisten kan komma över denna begränsning genom att plöja tillbaka överskottet i kapitalinvesteringar, så spår detta bara på produktionskapaciteten vilket leder till fler produkter. Marknaden kan inte hålla takten efter en viss punkt vilket leder till en överproduktionskris.

Roten till den kapitalistiska krisen ligger i den föregående perioden. Men för att krisen ska bryta ut krävs en ”olycka” som knuffar systemet över kanten. Det är det som sker nu. Alla faktorer som skapade uppgången samverkar nu för att driva systemet ner i en lågkonjunktur eller till och med in i en depression. Med tanke på allt brännbart virke som existerar över hela världen så kan krisen bli förödande.

Ett sådant scenario kommer skaka om regeringar över hela världen. De kommer att försöka få arbetarklassen till att betala för krisen precis som man gjort 2008–20 med en period av åtstramningar. Men arbetarklassen kommer att kämpa tillbaka. Nu mer än någonsin, kommer frågan om att störta kapitalismen att uppstå i massornas medvetande. Revolutionära rörelser kommer att ställas på dagordningen.

Original: [Capitalist system in meltdown](#) . Översättning: Alexandra Bryngelsson

Coronaviruspandemin inleder ett nytt stadium i världshistorien

Hamid Alizadeh

Revolution 18/3 2020

Händelserna på världsskala rör sig mycket snabbt. Det nya coronaviruset (COVID-19) har lett till en kedjereaktion som kastar all stabilitet över ända i det ena landet efter det andra. Det kapitalistiska systemets alla motsägelser kommer snabbt upp till ytan.

Tusentals människor har dött och hundratusentals har troligen smittats. Men det finns ingenting som tyder på att pandemin har nått sin högsta punkt. Antalet döda ökar med 20-30 procent varje dag. Det finns inget vaccin i sikte och ingen verkar ha någon rimlig plan för att lösa problemet. De flesta länder agerar på egen hand med liten hänsyn till råd från organ som WHO. Sjukvårdssystemen i de länder som drabbats hårdast befinner sig vid bristningsgränsen, och sjukvårdspersonal i andra länder fruktar de kommande veckorna och månaderna.

Sjukdomen har huvudsakligen varit begränsad till Kina, Iran och västländerna. När den kommer till kåkstäder, slummen och läger i Afrika, Mellanöstern, den indiska subkontinenten och Latinamerika – platser där det knappt finns några sjukvårdsanläggningar – kommer vi att bevittna en förödelse av en helt annan omfattning. Antalet döda kommer att räknas i miljoner. Förstörelsen och antalet flyktingar på världsskala kommer att likna krigsförhållanden.

[Aktiemarknaderna har redan reagerat genom branta fall](#). Under måndagen sjönk oljepriserna till cirka 30 dollar per fat. Aktiemarknaderna runt om i världen följde efter. I onsdags tillkännagav Bank of England den oöverträffade räntesänkningen på 0,5 procent. Men detta hade ingen som helst effekt, och aktiemarknaderna fortsatte sitt fall under torsdagen med den värsta dagen hittills sedan 1987. Marknadernas oro återspeglar den härskande klassens pessimistiska syn. De är livrädda för de dåliga utsikterna för världsekonomin, som redan var på väg att sakta ned.

Kina, världens näst största ekonomi, kommer att ha sitt första kvartal med negativ tillväxt sedan Maos kulturrevolution. Man anser sig nu ha fått kontroll över sjukdomens spridning i landet. Men i Hubeiprovinserna har tjänstesektorn helt stannat upp. Stora industrier startar om produktionen, men eftersom resten av världen är på väg in i en lågkonjunktur finns det liten efterfrågan. De allra flesta små och medelstora företag i Kina, där nästan 80 procent av landets arbetare är anställda, har ännu inte återupptagit sin verksamhet.

Det finns inga tecken på en snabb återhämtning. Vissa experter förutspår att den ekonomiska tillväxten i världen kan avta till 1 procent från 2,6 förra året, vilket skulle innebära att flera länder hamnar i lågkonjunktur. Men detta är önsketänkande. Industrin, handeln och transportsektorn kommer att gå igenom våg efter våg av störningar. Konsumtionen kommer att minska. Leveranskedjor kommer att störas om och om igen. Världsekonomin kommer att drabbas av en djup kris.

Europa drabbas hårt, särskilt Italien, som är den tredje största ekonomin i euroområdet. EU:s ministerråd hade ett möte för att vidta gemensamma åtgärder för att tackla krisen. Men allt de lyckades åstadkomma var att inrätta en fond på 25 miljarder euro, varav mycket redan fanns i EU:s budget. Resten av deras planer handlade bara om att avskaffa budgetkrav för enskilda medlemsländer. I grunden får alla medlemsstater klara sig själva – mer blev det inte av den europeiska ”unionen”. Till och med den annars EU-positiva italienska presidenten Mattarella kände sig nödgad att kritisera EU:s svar i ett officiellt uttalande: ”Italien genomgår en svår situation; vår erfarenhet av att bekämpa coronavirusets spridning kommer sannolikt att vara till hjälp för alla andra EU-länder. Italien förväntar sig därför, och med rätta, åtminstone för vårt gemensamma intresse, solidaritetsinitiativ [från EU] och inte beslut som kan hindra denna insats.”

I själva verket får Italien just nu mycket mer hjälp från Kina än från EU (medicinska tillbehör som respiratorer för intensivvård etc.). Österrike har redan stängt sina gränser till Italien. Andra länder förbjuder flygresor till och från Italien. Tjeckien har stängt sina gränser för resenärer från 15 länder. Frankrike, Tyskland och andra länder har infört förbud mot export av vissa medicinska produkter. Allt detta kommer att eskalera inom några veckor eller dagar. EU:s gemensamma marknad stängs i praktiken gradvis ned. Precis som efter kraschen i världsekonomin 2008 och flyktingkrisen leder den nuvarande chocken till att alla EU:s inre motsättningar får en avgörande betydelse, och de kan i förlängningen till och med leda till EU:s upplösning.

Donald Trump, som tills nyligen förkunnade att viruset inte skulle påverka USA, har lagt sig till med en hysterisk nationalistisk retorik och kallar COVID-19 ett ”utländskt virus”. Han har infört reserestriktioner för medborgare från vissa europeiska länder och återigen lyft frågan om en mur längs gränsen till Mexiko (trots att Mexiko bara hade 12 bekräftade fall vid

tidpunkten). Reserestriktionerna kommer omedelbart att påverka turist- och tjänstesektorn. Detta kommer sannolikt att leda till att USA hamnar i en lågkonjunktur.

Ryssland och Saudiarabien har hamnat i konflikt om [oljeproduktionen](#), en konflikt som redan har fått oljepriserna att sjunka. Resultatet kan bli en rysk statsbankrutt. Libanon har redan ställt in sina betalningar av statsskulden. Andra halvstarka ekonomier som Turkiet, Argentina, Indien, Indonesien och Sydafrika kan göra likadant på kort till medellång sikt.

Virusets spridning har dramatiskt påskyndat de protektionistiska tendenserna på världsskala. Varje lands härskande klass har nu fått bråttom att försvara sin egen ställning och exportera de negativa följder som detta får för samhället. Resehinder kan lätt leda vidare till handelshinder. Handelskrigen mellan USA och Kina och USA och Europa, som många trodde hade lugnat ned sig, skulle kunna blossa upp igen på ett mycket mer okontrollerbart sätt. Detta banar vägen för en depression likt den på 1930-talet och som kommer att vara lång tid efter att virusets omedelbara effekter gått över.

Borgarklassen skyller den ekonomiska krisen på viruset. Men detta var bara en tillfällighet som har gjort att alla de motsägelser i systemet som byggts upp under den föregående perioden kommit upp till ytan. Detta är en kris för det kapitalistiska systemet som helhet, som har förberetts i flera årtionden. Kapitalistklassen lyckades skjuta den på framtiden för en tid genom att öka utlåningen massivt. Med andra ord har de byggt upp ett berg av skulder, som nu har blivit ett kolossalt hinder för tillväxten. Förr eller senare skulle denna bubbla oundvikligen ha brustit. Vi förutspådde detta i vårt världsperspektivdokument som utarbetades i november förra året och antogs av IMT:s internationella exekutivkommitté på ett möte nyligen. I dokumentet står det:

Återhämtningen var i vilket fall mycket svag och ömtålig, och varje chock kan göra att ekonomin hamnar i kris. I stort sett vad som helst kan orsaka panik: en höjning av räntorna i USA, Brexit, en konflikt med Ryssland, förvärringen av handelskriget mellan USA och Kina, ett krig i Mellanöstern som leder till stigande oljepriser och till och med om det kommer en särskilt dum tweet från Vita huset (och det råder ingen brist på dem).

Ur ekonomisk synvinkel var viruset bara en tillfällighet (slumphändelse), som uttrycker en djupare, underliggande nödvändighet. Men det påverkar också hur processen kommer att utvecklas framöver. Virusets karaktär gör att den härskande klassens förmåga att lindra eller hantera krisen är begränsad.

Pandemins efterverkningar kommer att ödelägga den redan svaga världsekonomin. Det ena landet efter det andra tillkännager nu ekonomiska stimulanspaket för att hålla ekonomin flytande. Men vilket genomslag dessa åtgärder kan få kommer att begränsas av pandemins konsekvenser, och den kommer inte att gå över snabbt. Stora delar av tjänstesektorn, som biografer, kaféer, restauranger och så vidare kommer att drabbas hårt i takt med att folk börjar undvika offentliga platser där många rör sig. Dessa delar av ekonomin domineras av otrygga anställningsformer, och det kommer att få förödande konsekvenser för arbetarna i dessa sektorer. Situationen kommer att fortsätta åtminstone tills man hittar ett fungerande botemedel för sjukdomen. På många stora industrier kommer produktionen regelbundet att avbrytas av nya utbrott. Trots regeringarnas alla försök att förhindra det kommer arbetslösheten att skjuta i höjden. Konsumtionen kommer i sin tur att minska och bli en ytterligare broms för ekonomin.

Den härskande klassen är livrädd för utsikterna om massarbetslöshet och intensifierad klasskamp, som väntar runt hörnet. I många länder vidtar regeringarna särskilda åtgärder, till exempel att ge särskilda sjukskrivningsvillkor för arbetare i offentlig sektor och andra. Men dessa åtgärder kommer inte att komma i närheten av att lösa de berörda arbetarnas problem. Vissa banker ger folk tillstånd att skjuta upp sina amorteringar i några månader. Små och

medelstora företag får gynnsamma lån och skatteavdrag. EU-parlamentet diskuterar att suspendera Maastrichtfördraget, som binder medlemsländerna till maximalt tre procent budgetunderskott. De ökar de statliga utgifterna massivt i ett försök att förhindra en katastrof.

Men det är mycket osannolikt att detta kommer att lösa någonting. Det är osannolikt att keynesianska åtgärder i detta skede kommer att få igång konsumtionen, som på grund av viruset kan komma att bli kraftigt minskad i flera månader, eller kanske år. Det kan i stället leda till en skenande inflation i delar av ekonomin. Rader av små och medelstora företag kan gå i konkurs. Skattesänkningar och billiga lån skulle bara skjuta problemet på en inte alltför avlägsen framtid. Miljoners jobb skulle fortfarande ligga i riskzonen.

I väst har ett enormt antal arbetare inom service-, bygg- och transportindustrin otrygga anställningsformer som skulle bli de första som förlorade jobbet. I Italien utgörs en stor del av arbetskraften av otrygg arbetskraft, särskilt i de sektorer som drabbats hårdast såsom turism, hotell, restauranger och så vidare. I fattigare länder är situationen än värre. I Iran exempelvis arbetar 96 procent av arbetskraften på så kallade "blanka" kontrakt, som inte ger arbetare några rättigheter över huvud taget. I alla länder kommer arbetslösheten att bli en källa till massradikalisering.

Nationell enhet

De härskande klasserna och deras regeringar vädjar till deras respektive nationer att hålla ihop i denna kristid. Men bakom denna illusion låter de arbetarklassen bära den tyngsta bördan av katastrofen. Den ena regeringen efter den andra genomför drakoniska åtgärder. I Italien, Danmark och Kina har vissa områden fungerat som om det rådde undantagstillstånd.

I Kina tvingades arbetare vid viktiga stålverk att stanna kvar på arbetet i nästan en månad utan rätt att gå hem. I Italien arbetar läkare och sjuksköterskor tills de stupar. Samtidigt uppmanas arbetare i den privata sektorn, särskilt inom industrin, att fortsätta arbeta. Många frågar sig nu vad detta verkligen innebär. Om rådet är att man ska stanna hemma för att bekämpa pandemin spridning, varför ska då arbetarna gå till jobbet i icke-nödvändiga delar av ekonomin? Svaret är tydligt: för att i så stor utsträckning som möjligt upprätthålla kapitalisterna profiter. Trots att deras rätt att strejka har blivit kraftigt begränsad av nödatgärderna, har arbetare i Italien börjat kämpa tillbaka. Det går en våg av vilda strejker över hela Italien där arbetare protesterar mot avsaknaden av adekvata säkerhetsåtgärder. De strejkande kräver att fabriker som producerar icke-nödvändiga varor stängs och att arbetarna får ledigt med full lön, tills adekvata sanitära förhållanden kan garanteras. Detta har gjort att det har blivit en enorm press på fackföreningarna i CGIL-CISL-UIL-konfederationerna, som fram tills nyligen kampanjat tillsammans med arbetsgivarna i Confindustria för att hålla fabriker öppna. Allt detta är ett tecken på vad som kommer att hända i framtiden.

För närvarande lättar man på restriktionerna i Kina, men de kommer sannolikt att återinföras när ett nytt utbrott tar fart. Danmark och Italien har satts i karantän. Många andra länder kommer att behöva göra detsamma. Regeringarna försöker framstå som att de "gör något". Men även om vissa av de åtgärder som vidtagits är vettiga ur en epidemiologisk synvinkel, undermineras de av privategendomen, kapitalismens anarki och nationalstaten.

Således ser vi privata vårdgivare som skickar coronaviruspatienter till den offentliga sektorn. Privata sjukförsäkringar vägrar att betala för coronavirusinfektioner. Det råder brist på testkit som produceras av den privata sektorn. Människor uppmanas att stanna hemma, medan arbetare ombeds att fortsätta arbeta. Privata företag profiterar på att höja priset på handsprit, ansiktsmasker och till och med testkit för coronavirus! Det faktum att olika länder inte ens kan koordinera sina åtgärder och vidtar olika och ofta motstridiga metoder undergräver ytterligare kampen för att innehålla pandemin.

I USA förnekade Donald Trump att sjukdomen utgjorde något hot fram till den 11 mars. I [Kina](#) vägrade regeringen, rädd för att skada den bräckliga ekonomin, att agera mot epidemin i flera veckor. I stället fängslade och förföljde man forskare och visselblåsare. I [Iran](#) vägrade regimen till och med att erkänna sjukdomens existens i flera veckor för att kunna få ett så stort deltagande i parlamentsvalet som möjligt. Till denna dag försöker regimen dölja sjukdomens allvar. Officiellt har bara några hundra iranier dött av coronaviruset, men inofficiella rapporter om dödsfall ger siffror som är flera gånger högre. Det är troligt att antalet infekterade redan uppgår till tiotusentals eller till och med hundratusentals.

När den högste ledaren Khamenei fick frågan om vilka särskilda åtgärder folk kunde vidta mot viruset föreslog han bön. Naturligtvis gäller detta bara landets fattiga. Om Khamenei själv smittades råder det ingen tvekan om att han skulle få den bästa evidensbaserade vården som finns. Det verkar också som att den främsta smittkällan i Iran har varit helgedomen i Qom, dit pilgrimer flockas för att bli läkta. Allt detta undergräver den teokratiska regimen själva grundvalar. Men det religiösa etablissemanget vägrar att acceptera detta, vidta säkerhetsåtgärder och utmålar istället epidemin som en västlig konspirationsteori. Allt detta förbereder en rasande motreaktion från de iranska massorna, som betalar för den härskande klassens ruttenhet med sina liv.

Samtidigt bakbinds ingripandet mot sjukdomen av decennier av nedskärningar i sjukvården. I Italien försvann 46.500 sjukvårdsjobb till följd av nedskärningar åren 2009–2017. 70.000 vårdplatser har försvunnit. Italien hade 10,6 vårdplatser per 1.000 människor 1975 – i dag finns det bara 2,6! Storbritannien gick från 10,7 vårdplatser per 1 000 personer 1960 till 2,8 år 2013. Mellan 2000 och 2017 minskades antalet tillgängliga vårdplatser med 30 procent i Storbritannien. Situationen är densamma i hela västvärlden.

I Italien gör resursbristen att sjukvårdspersonal ofta måste besluta vem de har förmåga att behandla, vilket betyder att många (särskilt äldre) kommer att dö. I takt med att antalet fall ökar hamnar sjukvårdssystemen under enorm press. De kan kollapsa och hundratusentals kan tvingas klara sig själva. De rika, som har tillgång till privat sjukvård, skulle skonas allt sådant barbari. I Iran fick en hel rad ministrar, parlamentsledamöter och högsta tjänstemän omedelbar behandling och tillfrisknar nu efter att ha smittats av viruset. Samtidigt kämpar tiotusentals vanliga människor för att ens bli testade. I ett tragiskt fall kom en sjuksköterskas testresultat en vecka efter hennes död.

I Singapore gavs hela befolkningen medicinsk utrustning och säkerhetsutrustning, till exempel ansiktsmasker. I Kina byggdes en serie sjukhus omedelbart för att hantera situationen, och tester genomfördes på tiotusentals människor, inklusive personer utan symtom. I Storbritannien verkar regeringen inte ha gjort några försök att förbereda sig för den kommande katastrofen. Antalet tester som utförs har minskat. Till och med personer som kommer hem från norra Italien och som har visat symptom på viruset har inte kunnat låta sig testas.

I torsdags var Boris Johnson tvungen att erkänna att 10.000 personer antagligen redan hade smittats i Storbritannien. Trots detta vägrade han att förbjuda stora evenemang och sammankomster, vilket har genomförts i Italien och till och med i Skottland. Han konstaterade kyligt att allmänheten måste förbereda sig på att ”förlora nära och kära”. Som en artikelrubrik i *New York Times* träffande löd: ”Storbritannien skyddar sin ekonomi från viruset, men ännu inte sitt folk”.

Premiärminister Boris Johnsons cyniska inställning avslöjades i en ny intervju där han frågades om hur sjukdomen skulle kunna hanteras. Han nämnde i förbifarten som ett alternativ att ”kanske du kan ta det med jämnmod, ta allt på en gång och låta sjukdomen, så att säga, gå igenom befolkningen, utan att vidta så många drakoniska åtgärder”. Med andra ord kan vi kanske låta tusentals människor dö utan att vidta några allvarligt menade åtgärder,

allt för att säkerställa att allt håller öppet som vanligt. Denna fatalistiska strategi, som delas av andra länder, till exempel Sverige och USA, kritiserades implicit av WHO, som ber sina medlemsstater att fortsätta försöken till inneslutning av viruset.

Det råder ingen tvekan om att det finns ett element av malthusianism i dessa kommentarer, som återspeglar den rådande klassens ruttna tankesätt. Det vill säga idén att fattigdom, krig och epidemier återspeglar världens överbefolkning och att de är nödvändiga för att begränsa befolkningens storlek. Jeremy Warner, en journalist på *Telegraph*, skrev: "För att inte överdriva det hela, från ett helt kyligt ekonomiskt perspektiv kan COVID-19 till och med visa sig vara gynnsam på lång sikt genom att oproportionerligt gallra ut äldre människor som måste försörjas." Så borgarklassens tänkande är att låta sjukdomen passera genom befolkningen och "gallra ut" så många som den kan på en gång. Sedan kan Storbritannien komma ut ur lågkonjunkturen snabbare än andra länder, som genomför fler åtgärder för att fördröja sjukdomens spridning.

Det amerikanska sjukvårdssystemet är särskilt dåligt rustat för det som kommer. Miljontals människor utan sjukförsäkring riskerar att hamna i horribla förhållanden. Det är möjligt att regeringen tillfälligt kommer att försäkra människor i denna situation. Men detta kommer inte att rädda det fallfärdiga sjukvårdssystemet, som kommer att kämpa för att hantera de nivåer av sjuka som väntar. Det amerikanska systemet är bara rustat för en enda sak: att sätta pengar i fickorna på stora sjukvårds- och läkemedelsföretag. Det är inte i skick att hantera en nationell katastrof av den omfattning som vi har att vänta oss.

Under de senaste veckorna har inga förberedelser genomförts. Sjukhus står utan någon plan, personalen har inte fått någon särskild utbildning och utrustningen är knapphändig. USA:s centrum för sjukdomskontroll, CDC, vägrade också att använda de internationella standardtesterna för coronavirus, utvecklade i Tyskland, och valde i stället att utveckla sina egna tester från grunden. Men detta har lett till många problem, vilket innebär att testerna har börjat mycket sent och att det inte finns i närheten av tillräckligt många för att räcka till. Dessutom finns det väldigt få testanläggningar vilket gör procedurerna extremt tidskrävande. Den 6 mars, då Sydkorea redan hade genomfört 140.000 tester, hade USA således endast genomfört 2.000.

Följden är att det inte finns någon tydlig översikt över hur många som faktiskt har sjukdomen i USA. Inga allvarliga åtgärder vidtas för att skydda vanliga människor från denna kris för hälsan och ekonomin. Men omedelbart efter att krisen eskalerade sköt den amerikanska centralbanken in 1500 miljarder dollar på marknaderna för att skydda storföretagen.

Kapitalistklassens och dess institutioners inkompetens ställs nu upp för allmän beskådan. Donald Trump verkar knappt medveten om situationen och alla hans åtgärder verkar förbereda en ännu värre katastrof. Detta kan i slutändan leda till Trumps fall. Samtidigt kan kravet på en kostnadsfri och nationaliserad sjukvård få ett enormt gensvar.

I varje vändning kommer den härskande klassens girighet och ruttenhet att avslöjas ytterligare. Detta mönster kommer att återupprepas över hela världen i takt med att sjukdomen sprider sig från ett land till ett annat.

Marxisternas uppgift är att avslöja den härskande klassen och deras hycklande nationella enhet. Vi måste visa hur den parasitära härskande klassens intressen står i direkt motsättning till resten av samhällets intressen:

- Överallt måste vi lyfta kravet på expropriering av alla privatiserade sjukvårdsinstitutioner. Hela vården och läkemedelsindustrin måste omedelbart nationaliseras under arbetarkontroll för att planera omedelbar och effektiv hjälp för alla som behöver den.

- Antalet vårdplatser måste drastiskt öka och om nödvändigt måste nya sjukhus omedelbart inrättas – antingen genom att man rekvirerar och anpassar tomma byggnader som hotell och liknande eller genom att man bygger nya anläggningar från början.
- Obegränsad sjukersättning måste garanteras för alla, och arbetare på otrygga anställningar måste omedelbart få en fast anställning eller garanteras en inkomst som går att leva på i händelse av arbetslöshet. Föräldrar och vårdnadshavare bör få betald ledighet för att ta hand om barn och de som påverkas av stängda skolor, förskolor och så vidare.
- Strikta priskontroller måste införas på alla viktiga varor. Expropriering av fabriker som kan producera hygienprodukter och medicinsk utrustning som det råder brist på.
- Alla vräkningar och avhysningar bör stoppas. Tomma byggnader som bara används för spekulation av de superrika bör ställas under offentlig kontroll för att ge bostäder till hemlösa.
- All icke-nödvändig produktion bör pausas i drabbade områden för att förhindra sjukdomens spridning, och de som arbetar där garanteras full lön så länge företagen håller stängda. All offentlig upphandling måste omedelbart avslutas, och ersättas genom att tjänsterna införlivas i den ordinarie verksamheten samtidigt som de som arbetar där anställs av staten för att säkerställa att de fortsätter att få sina löner.
- Hälso- och skyddsåtgärder måste vidtas på de arbetsplatser där folk måste arbeta, och kostnaderna för det måste bäras av företagen. Om kapitalisterna påstår att det inte finns pengar till detta måste vi kräva att de öppnar sin bokföring för allmän kontroll.
- Sådana åtgärder bör diskuteras och beslutas av arbetarna själva, där fackliga representanter och valda arbetsplatskommittéer överser genomförandet. Där den fackliga närvaron är svag eller obefintlig, är detta en möjlighet att börja organisera och kräva att facket erkänns.
- Man kan inte få fram de nödvändiga resurserna för att bekämpa pandemin genom att öka budgetunderskottet eller statsskulden, som senare kommer att behöva betalas av arbetarna genom nedskärningar. Man bör omedelbart genomföra en engångsskatt för storföretag. Vi måste också föra fram kravet på en nationalisering av bankerna för att vi ska kunna använda resurserna där de behövs, genom att ge pengar till de hushåll, småföretag och sektorer som påverkas av nedstängningen.
- De branscher som är konkursmässiga bör nationaliseras och ställas under arbetarkontroll för att skydda arbetarnas jobb och försörjning. Och monopolens överksamma förmögenheter bör exproprieras för att finansiera alla de nödvändiga nödåtgärderna.

Det är marxisternas uppgift att visa kapitalistklassens oförmåga att föra samhället framåt. Vi måste tålmodigt förklara att bara arbetarklassen, genom att ta makten i sina egna händer, kan visa en väg ut ur denna återvändsgränd.

En ny period

Det vi ser framför oss är början på en ny period i världshistorien. En period av kris – av krig, revolutioner och kontrarevolutioner. Som ett stenblock som slängts i vatten, kommer effekterna av denna kris att skapa vågor som kommer att sprida sig till alla världens hörn. Detta kommer att utgöra den största störningen av samhällets normala funktionssätt sedan andra världskriget. Alla länders regimer kommer att stöta in i en turbulent period där den sociala, ekonomiska, diplomatiska och militära jämvikten förstörs.

Som vi har förklarat många gånger tidigare, har den härskande klassen aldrig löst de motsägelser som ledde till den ekonomiska världskrisen 2008. I stället blåste de bara upp bubblan på nytt, en bubbla som nu återigen börjat spricka. Samtidigt kommer pandemin att göra den första kraschen mycket brant och fortsätta hålla tillbaka ekonomin i upp till två års

tid. Men när pandemin tar slut kommer det inte att bli någon återgång till ”det normala”. Det kommande årtiondet kommer att bli mycket mer turbulent än det förra.

Det viktigaste för marxister är att massornas medvetande kommer att genomgå dramatiska förändringar. Processen kommer att vara mycket lik en krigssituation. Kris och massarbetslöshet kommer att bli vardag. Drakoniska åtgärder kommer att genomföras på arbetarklassens bekostnad.

I den första etappen kommer den härskande klassen att försöka stabilisera situationen genom att vädja om nationell enhet. Under den senaste perioden har etablissemangets och dess politikers auktoritet undergrävt. Ändå kommer många att acceptera de nya villkoren eftersom de kommer att tro att de är tillfälliga och nödvändiga. Många kommer att tro att staten agerar i nationens intresse. Men gradvis kommer det att bli tydligt vem som uppmanas att betala och vems intressen det är som skyddas. Massorna kommer att uppmanas att göra fler och fler uppoffringar för den härskande klassen. Men det finns en gräns. När den har nåtts kommer dagens märkbara foglighet att omvandlas till rasande ilska.

Grundvalen för en omvandling av medvetandet kommer att utgöras av framtidens stora händelser. Händelser som skakar medvetandet i grunden och tvingar den att omvärdera allt befintligt. Allt som tas för givet av vanliga människor kommer att förändras – från de minsta vardagliga vanor till nationella sedvanor och traditioner. Detta kommer att tvinga massorna ur deras orörlighet och in på världspolitikens scen. Samtidigt kommer varje del av den rådande ordningen att lösas upp i sina beståndsdelar och massorna kommer att ställas öga mot öga med kapitalismens nakna barbari.

Trotskij, när han skrev om Storbritannien 1924, förklarade denna process sådan den ägde rum under första världskriget:

Vi får inte glömma att människans medvetande i samhällelig skala är skrämmande konservativt och rör sig sakta. Bara idealister inbillar sig att världen rör sig framåt med hjälp av det mänskliga tänkandets fria initiativ. I själva verket tar inte samhällets eller en klass' tänkande ett enda steg framåt utom när det absolut behövs. Närhelst det är möjligt anpassas de gamla välkända tankarna till nya fakta. Årligt talat har klasser och folk hittills inte har visat några avgörande initiativ utom när historien har gett dem stryk med sin tunga ridpiska. Om det hade varit på annat sätt, skulle folket då ha låtit det imperialistiska kriget äga rum? Kriget närmade sig trots allt inför ögonen på alla, som två tåg som rusar mot varandra på samma spår. Men folket höll tyst, tittade på, väntade och fortsatte med sina vanliga, vardagliga, konservativa liv. Det krävdes det imperialistiska krigets fruktansvärda omvälvningar för att en del förändringar skulle uppstå i medvetandet och samhällslivet. Det ryska arbetande folket störtade Romanov, drev ut borgarklassen och grep makten. I Tyskland gjorde de sig av med Hohenzollern men stannade halvvägs. Det krävdes ett krig för att dessa förändringar skulle äga rum, ett krig med tiotals miljoner döda, skadade och lemlästade. Vilket tydligt visar hur konservativt det mänskliga tänkandet är och hur långsamt det rör sig, hur envist det hänger fast vid det förflutna, allt som är välbekant, känt, nedärvt – fram till nästa hemsökelse.

Redan nu ser vi de första stegen i denna process. I Iran finns det revolutionär ilska överallt. En tweet som förklarade folkets desperation löd: ”Min gammelfarbror dog för två dagar sedan på grund av coronaviruset. Från sju års ålder, då hans far dog, och fram till 77 års ålder, var han arbetare. I krisen som spreds över hela Qom kunde han inte stanna hemma, eftersom han var tvungen att välja mellan bröd och sitt liv. Detta är den bittraste tanken i mitt sinne.”

Ja, det är en mycket bitter tanke, liknande tankar som finns i huvudet på miljontals andra. Tusentals människor dör enbart på grund av den härskande klassens girighet och inkompetens. Hotet om viruset är det enda som håller tillbaka rörelsen. Men hotet kan bara försena rörelsen. När dammet har lagt sig kommer massorna att börja röra sig igen.

I Ecuador har Lenin Moreno genomfört ett åtstramningspaket för att hantera krisens effekter. Detta kommer nästan säkert att leda till nya uppror, bara några månader efter att regeringen nästan störtades av en massrörelse. Över hela den Arabiska halvön stoppades den arabiska revolutionen bara genom att man spenderade mer pengar på välfärd. Men med den nedgång i oljepriserna som inte är gångbara kommer nedskärningar återigen att hamna på dagordningen. I Kina har experter sagt i flera år att det var nödvändigt med en BNP-tillväxt på sex procent för att förhindra social oro. Sådana siffror är nu uteslutna.

I Italien utvecklas en liknande stämning. I synnerhet bland de som står vid frontlinjerna – läkare, sjuksköterskor och annan sjukvårdspersonal som är överbelastade, och som måste kompensera för myndigheternas brist på resurser. De kan inte agera för tillfället på grund av den tunga börda som vilar på deras axlar. Men de kommer inte heller att glömma vad de sett. När de får ett andrum kommer dessa lager att börja gå på offensiven.

De avancerade kapitalistiska länderna kommer inte att vara förskonade från detta. Här möter inte massorna krisen efter en period med tillväxt och välstånd, utan efter mer än tio år av nedskärningar och attacker sedan krisen 2008. Förtroendet för myndigheterna och etablissemangen är redan på rekordlåga nivåer. Bunkring av varor och att folk struntar i säkerhetsdirektiv på vissa håll är tecken på detta. Och i stället för att återvända till den levnadsstandard som rådde innan 2008, kommer de dessutom att ställas inför en massarbetslöshet och fattigdom som vi inte sett under hela efterkrigstiden. Detta kommer att tvinga dem att ta till kamp.

Under kampens gång kommer arbetarklassen att omvandlas, och med den även dess ledarskap och organisationer. I denna process kommer många möjligheter att öppnas för marxisterna att nå ut med våra idéer – först bland de avancerade lagren och senare inom arbetarklassens massa. Våra idéer är de enda som kan förklara de händelser som äger rum i dag.

På varje nivå är den katastrof vi står inför orsakad av det kapitalistiska systemet. Från miljöförstörelsen som leder till fler epidemier; till den sönderfräta läkemedelsindustrin, som bara är intresserad av att investera i att utveckla nya läkemedel om dessa har potential att generera profiter; och till hälso- och sjukvårdssystem som har varit föremål för årtal av nedskärningar, privatiseringar och outsourcing till den grad att de inte längre kan hantera några plötsliga förändringar. Dessutom har den härskande klassen och deras lakejer i världens regeringar visat sig vara helt inkompetenta i sin oförmåga att ställa upp ett försvar mot sjukdomen. I varje steg har deras tveksamhet att offra några av sina profiter gjort det möjligt för epidemin att spridas ytterligare. Under förevändningen att skydda oss mot pandemin kommer de att försöka få arbetarklassen att betala priset för pandemin och den ekonomiska krisen.

Miljön befinner sig i ett farligt tillstånd där ett oöverträffat antal översvämningar och torka drabbar olika områden i världen, och svärmar av gräshoppor hotar försörjningen för tiotals miljoner människor. Krig och inbördeskrig rasar i Afrika och Mellanöstern. Den ena katastrofen efter den andra drabbar vår planet. Men detta är inte världens undergång, som vissa verkar tro. Det är dödsryckningarna hos ett system som har blivit en boja för det mänskliga samhället. Valet mellan socialism och barbari kunde inte vara tydligare. Kapitalism är fasor utan slut. Men mitt bland alla fasor skapar den sin egen dödgrävare: arbetarklassen, som leder de fattiga och förtryckta bakom sig. När arbetarna väl börjar röra sig kommer ingen kraft på planeten att kunna stoppa dem.